

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

ПОЛОЖЕННЯ

про випускну атестацію студентів

Ухвалено Вченою радою ДонНАБА
(протокол № 18 від "27" жовтня 2016 р.)

Краматорськ - 2016

ЗМІСТ

1. ВСТУПНА ЧАСТИНА	4
2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИПУСКНОЇ АТЕСТАЦІЇ СТУДЕНТІВ.....	5
2.1. Загальні відомості	5
2.2. Функції структурних підрозділів Академії	6
Відділ практичної підготовки студентів.....	6
Навчальний відділ Академії	6
Відділ кадрів і архівної справи Академії	6
Деканати факультетів	6
Випускові кафедри	8
2.3. Комплектування екзаменаційної комісії з випускної атестації студентів та обов'язки її членів	10
Голови екзаменаційних комісій	11
Члени екзаменаційних комісій	11
Секретарі екзаменаційних комісій	12
2.4. Організація роботи екзаменаційної комісії	13
2.5. Порядок проведення випускної атестації	15
2.6. Підведення підсумків роботи екзаменаційної комісії	21
3. АТЕСТАЦІЙНІ РОБОТИ	22
3.1. Завдання та види атестаційних робіт	22
3.2. Організація виконання атестаційних робіт	24
3.3. Обов'язки керівників (наукових керівників), консультантів і рецензентів атестаційних робіт та студентів	25
Керівник дипломного проекту (дипломної роботи), науковий керівник магістерської дисертації:	25
Консультант дипломного проекту (ДР, МД):	26
Рецензент дипломного проекту (ДР, МД):	26
Студент	27
3.4. Теми атестаційних робіт	29
3.5. Завдання на атестаційну роботу	30
3.6. Вимоги до структури та змісту дипломного проекту (роботи)	32
3.7. Вимоги до структури та змісту магістерської дисертації.....	34
3.8. Порядок допуску до захисту	39
Додаток 1 Договір на проведення практики	40
Додаток 2 Подання про затвердження голів ЕК	42
Додаток 3 Наказ про затвердження складу ЕК та підготовку до проведення випускної атестації студентів	44
Додаток 4 Наказ про затвердження тем і керівників дипломних проектів/робіт (наукових керівників магістерських дисертацій) здобувачів вищої освіти	47
Додаток 5 Наказ про випуск студентів	51
Додаток 6 Довідка-виклик для виконання дипломного проекту (дипломної роботи, магістерської дисертації)	54
Додаток 7 Довідка-виклик для складання випускних екзаменів	55
Додаток 8 Зведена відомість про результати навчання студентів, допущених до випускної атестації (форма і приклад заповнення)	56
Додаток 9 Рекомендації щодо розроблення Комплексу екзаменаційних	

матеріалів до випускного екзамену	58
Рекомендації щодо розроблення закритих тестів та критеріїв оцінювання результатів	60
Зразок оформлення Комплексу екзаменаційних матеріалів для випускного екзамену	62
Форма окремого екзаменаційного білету	65
Додаток 10 Протокол засідання ЕК щодо приймання (комплексного) випускного екзамену.....	66
Додаток 11 Протокол засідання ЕК з розгляду дипломного проекту (дипломної роботи, магістерської дисертації)	72
Додаток 12 Вимоги до структури звіту екзаменаційної комісії	78
Протокол заключного засідання екзаменаційної комісії	81
Додаток 13 Завдання на дипломний проект (роботу)	82
Додаток 14 Завдання на магістерську дисертацію	86
Додаток 15 Відгук керівника (наукового керівника) дипломного проекту (роботи) (магістерської дисертації)	88
Пам'ятка керівнику	91
Додаток 16 Направлення на рецензію	92
Додаток 17 Рецензія на дипломний проект (дипломну роботу, магістерську дисертацію)	93
Пам'ятка рецензенту	96
Додаток 18 Титульний аркуш дипломного проекту	97
Додаток 19 Титульний аркуш дипломної роботи	100
Додаток 20 Титульний аркуш магістерської дисертації	101

1. ВСТУПНА ЧАСТИНА

Положення про випускну атестацію студентів (далі – Положення) є нормативним документом Донбаської національної академії будівництва і архітектури (далі – Академія або ДонНАБА), який визначає вимоги до організації випускної атестації студентів усіх рівнів вищої освіти, підготовка яких здійснюється в Академії.

Положення розроблено на підставі:

- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- Документів ДонНАБА:
 - Статуту ДонНАБА, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України № 293 від 21.03.2016 р.;
 - Положення про організацію освітньої діяльності в ДонНАБА, затвердженого Вченою радою ДонНАБА (протокол № 6 від 27.08.2015 р.);
 - Положення про модульно-рейтингову систему, затвердженого Наказом ректора ДонНАБА (№ _ від 12.02.2015 р.);
 - Положення про планування та облік педагогічного навантаження викладачів ДонНАБА, ухваленого Наказом ректора ДонНАБА (№__ від 12.02.2015 р.).

Положення регламентує діяльність підрозділів Академії, деканатів факультетів, випускових кафедр та їхніх керівників з організації та проведення випускної атестації студентів, а також обов'язки студентів, науково-педагогічних працівників, рецензентів, голів та членів екзаменаційних комісій.

На підставі цього Положення випускові кафедри розробляють комплекти документів щодо проведення випускної атестації та методичні рекомендації, що конкретизують вимоги до відповідних атестаційних робіт здобувачів вищої освіти з урахуванням специфіки певної спеціальності.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИПУСКНОЇ АТЕСТАЦІЇ СТУДЕНТІВ

2.1. Загальні відомості

Випускна атестація студентів – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти.

Випускна атестація здійснюється екзаменаційними комісіями (ЕК) після завершення теоретичного та практичного навчання за відповідним рівнем вищої освіти (РВО). Випускна атестація студентів Академії завершується видачею диплома відповідного ступеня за встановленим зразком.

Загальне керівництво організацією випускної атестації студентів Академії здійснює ректор згідно із Законом України «Про вищу освіту» та нормативними документами МОН. Він ставить завдання щодо забезпечення якості випускної атестації, видає накази, які регламентують організацію роботи ректорату, деканатів і факультетів, випускових кафедр щодо випускної атестації, здійснює контроль за їх виконанням через першого проректора, підпорядковані структури Академії (навчальний відділ, відділ менеджменту освітньої діяльності тощо), деканів факультетів, організує регулярне обговорення стану підготовки та проведення випускної атестації студентів та її результатів на засіданнях Вченої ради Академії.

На факультеті за організацію та якість випускної атестації відповідає декан. Він здійснює керівництво й контроль з питань підготовки та проведення випускної атестації студентів через своїх заступників, деканат та завідувачів випускових кафедр.

На випусковій кафедрі відповідальність за організацію і якість підготовки та проведення випускної атестації студентів несе завідувач кафедри. Він безпосередньо здійснює керівництво і контроль підготовки та проведення випускної атестації студентів. Для вирішення організаційних питань призначається відповідальний зі складу науково-педагогічних працівників кафедри.

Строки проведення випускної атестації визначаються відповідними навчальними та робочими навчальними планами.

Випускна атестація студентів проводиться у формі захисту атестаційної роботи. В деяких випадках додатково до атестаційної роботи може бути проведений державний екзамен (-и). В цьому випадку екзамен (-и) передують захисту атестаційної роботи.

Екзамени можуть проводитись або за окремими дисциплінами циклу професійно-практичної підготовки, або як один комплексний екзамен із декількох дисциплін навчального плану. Перелік та кількість дисциплін, що виносяться на випускну атестацію, визначаються відповідними стандартами вищої освіти та навчальними планами спеціальності.

2.2. Функції структурних підрозділів Академії

Відділ практичної підготовки

– разом з випусковими кафедрами та деканатами факультетів проводить роботу з визначення баз (місць) переддипломної практики та укладання договорів (додаток 1) на її проведення;

– за поданням деканатів факультетів готує проекти і подає на затвердження ректору (першому проректору) наказ про закріплення студентів та керівників від кафедр Академії за місцями проведення переддипломної практики;

– сприяє працевлаштуванню випускників і надає відомості щодо цього до МОН та органів державної статистики.

Навчальний відділ Академії:

– розробляє навчально-методичну та нормативну документацію із забезпечення випускної атестації студентів Академії;

– консультує представників деканатів і випускових кафедр з питань організації та проведення випускної атестації студентів;

– контролює організацію випускної атестації студентів на факультетах та випускових кафедрах, а також виконання графіків роботи ЕК;

– готує і надає інформацію щодо стану та результатів випускної атестації студентів для обговорення на Методичній та Вченій радах Академії;

– аналізує результати випускної атестації і розробляє пропозиції та заходи, спрямовані на підвищення якості підготовки студентів, та спільно з деканатами факультетів впроваджує їх у практику діяльності випускових кафедр.

Відділ кадрів і архівної справи Академії:

– за поданням деканатів факультетів та відділом практичної підготовки готує проекти і подає на затвердження ректору (першому проректору) накази:

- про призначення керівників й закріплення за здобувачами вищої освіти тем атестаційних робіт (не пізніше двох тижнів після проходження переддипломної практики) згідно з формою (додаток 4);

- про випуск студентів (додаток 5);

- про відрахування студентів, які не склали залік з переддипломної практики (до 25 числа поточного місяця);

- про недопущення студентів до випускної атестації;

- про відрахування студентів, які не пройшли випускну атестацію (до 25 числа поточного місяця);

- про допуск осіб до повторного захисту атестаційних робіт або складання екзаменів, а також про допуск до випускної атестації студентів, які з поважних причин не змогли пройти її у встановлений термін;

– приймає від секретарів ЕК протоколи засідань ЕК, зберігає їх протягом одного року, а потім передає до архіву Академії.

Деканати факультетів:

– готують проекти і подають на затвердження ректору (першому проректору) накази:

- про склади ЕК із захисту атестаційних робіт та прийому екзаменів та призначення секретарів ЕК (за місяць до початку роботи ЕК) згідно з формою у [додатку 3](#);

- про оплату праці зовнішніх голів та членів ЕК згідно з чинними нормами та законодавством;

- складає загальний розклад роботи ЕК, який затверджується першим проректором Академії не пізніше ніж за місяць до початку проведення екзаменів або захистів атестаційних робіт;

- за поданням випускових кафедр:

- вносять пропозиції до відділу практичної підготовки щодо баз переддипломної практики студентів факультету;

- затверджують програми практик;

- затверджують програми та форми (усна, письмова, тестування) проведення екзаменів;

- готують за встановленою формою проект наказу про проведення переддипломної практики студентами факультету, узгоджують його з навчальним відділом і надають далі до відділу практичної підготовки для видання наказу по Академії;

- за підсумками переддипломної практики готують проект наказу про призначення керівників та закріплення за студентами факультету тем атестаційних робіт ([додаток 4](#)) і подають його до відділу кадрів і архівної справи для підготовки наказу ректора (проректора) не пізніше двох тижнів після захисту звітів про переддипломну практику;

- готують та висилають поштою довідки-виклики для виконання дипломного проекту (дипломної роботи, магістерської дисертації) ([додаток 6](#)) та для складання випускних екзаменів ([додаток 7](#)) студентам заочної (дистанційної) форми навчання;

- готують списки студентів, допущених до випускної атестації;

- готують подання на ім'я ректора про відрахування студентів, які не допущені до випускної атестації, та надають їх (до 20 числа поточного місяця) до відділу кадрів і архівної справи¹;

- готують подання про допуск осіб до повторного захисту атестаційних робіт або складання екзаменів, а також про допуск до випускної атестації студентів, які з поважних причин не змогли пройти її у встановлений термін і подають його до відділу кадрів і архівної справи;

- готують подання про відрахування студентів, які не пройшли випускну атестацію, та надають їх (до 20 числа поточного місяця) до відділу кадрів і архівної справи;

- готують додатки до наказу про випуск студентів ([додаток 5](#)) та надають їх до відділу кадрів і архівної справи;

- готують і подають до 15 листопада до навчального відділу Академії додатки до наказу ректора про склад ЕК та призначення секретарів згідно з формою у [додатку 3](#);

¹ Негативна рецензія або відгук керівника (наукового керівника) не є підставою для недопущення студента до захисту атестаційної роботи.

- готують розпорядження декана факультету щодо складу консультантів атестаційних робіт (за необхідністю);
- готують розпорядження декана факультету щодо складу рецензентів (за місяць до початку роботи ЕК);
- складають розклад роботи кожної ЕК і подають до 15 листопада до навчального відділу Академії;
 - надають електронні версії необхідних документів за встановленими формами (титульні листи та бланки завдань на атестаційні роботи, направлення на рецензію, протоколи ЕК тощо) для підготовки цих матеріалів секретарями ЕК на випускових кафедрах;
 - надають до ЕК відомості про результати навчання студентів (додаток 8), завірені деканом факультету або його заступником з навчально-виховної роботи, про виконання студентами навчального плану, кількість та відсотки отриманих ними оцінок протягом усього строку навчання за певним рівнем вищої освіти за національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно»), а також за шкалою ЄКТС («А», «В», «С», «D», «Е»). За національною шкалою враховуються оцінки з курсових проектів (робіт), практик і навчальних дисциплін², за якими були семестрові екзамени або диференційовані заліки. За шкалою ЄКТС враховуються оцінки за всіма кредитними модулями, незалежно від форми семестрової атестації;
 - контролюють хід підготовки до випускної атестації на випускових кафедрах, а також роботу внутрішніх членів ЕК;
 - виносять на розгляд вченої ради факультету питання щодо стану випускної атестації та шляхів підвищення її якості;
 - готують необхідну документацію для оформлення дипломів певного ступеня та їх отримання студентами у встановленому порядку;
 - проводять (не пізніше тижня до початку роботи ЕК) інструктивну нараду із завідувачами випускових кафедр, внутрішніми членами ЕК та секретарями ЕК щодо регламенту роботи ЕК, технічного та інформаційного забезпечення захисту атестаційних робіт, порядку оголошення результатів випускної атестації, порядку оформлення документів ЕК та термінів надання їх до відповідних структур ректорату.

Випускові кафедри:

- розробляють методичні рекомендації з підготовки атестаційних робіт з кожного рівня вищої освіти, які визначають вимоги до змісту, обсягу, оформлення атестаційних робіт студентів з урахуванням специфіки спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців на кафедрі та доводять їх до відома студентів до початку переддипломної практики;
- розробляють критерії оцінювання атестаційних робіт за 100-бальною шкалою, затверджують їх на засіданні кафедри та доводять до відома студентів до початку переддипломної практики;
- розробляють програми екзаменів з окремих навчальних дисциплін або комплексного екзамену (згідно з вимогами відповідної освітньої програми та

² Якщо з певної дисципліни було декілька семестрових екзаменів (диференційованих заліків), до зведеної відомості заноситься середньозважена (відносно розподілу навчальних годин за кредитними модулями) оцінка з її округленням до цілого значення. Приклад розрахунку середньозваженої оцінки надано у примітці додатку 8.

програмами навчальних дисциплін), подають їх на розгляд вченою радою факультету та доводять до відома студентів не пізніше ніж за чотири місяці до дати екзамену;

– визначають форму проведення екзамену (усна, письмова, тестування) та розробляють комплекс екзаменаційних матеріалів (додаток 9) відповідно до програми (комплексного) екзамену та подають їх до ЕК:

- екзаменаційні білети або завдання для письмових контрольних робіт у двох примірниках;

- варіанти правильних відповідей (при тестовій формі);

- критерії оцінки усних відповідей або письмових контрольних робіт (результатів тестування) студентів;

- перелік наочного приладдя, матеріалів довідкового характеру, технічні та дидактичні засоби й обладнання, що дозволені для використання студентами під час підготовки та відповідей на запитання екзамену;

– готують необхідну документацію для проходження студентами переддипломної практики (програму практики, методичні вказівки до проведення практики, індивідуальні завдання, вимоги щодо оформлення звіту про практику, порядок захисту звітів тощо) та подають програму практики для розгляду вченою радою факультету;

– вносять пропозиції до деканату щодо місць проведення переддипломної практики та керівників практики;

– здійснюють контроль за проходженням практики та організують захист звітів протягом тижня після її закінчення;

– розробляють теми атестаційних робіт, заздалегідь ознайомлюють із ними студентів і до початку переддипломної практики закріплюють теми робіт за студентами;

– визначають керівників і консультантів атестаційних робіт з числа досвідчених науково-педагогічних працівників або співробітників науково-дослідного підрозділу випускової кафедри, а також провідних спеціалістів відповідної галузі з підприємств, установ, науково-дослідних інститутів тощо за їх згодою;

– протягом тижня після захисту студентами звітів про переддипломну практику подають до деканату факультету інформацію за встановленою формою для підготовки проекту наказу про призначення керівників та закріплення за студентами тем атестаційних робіт за спеціальностями кафедри, підготовки довідок-викликів для виконання атестаційних робіт та для складання випускних екзаменів студентам заочної (дистанційної) форми навчання;

– приймають рішення про недопущення до випускної атестації студентів, які не виконали програму переддипломної практики, або про недопущення до захисту атестаційних робіт студентів, які не виконали календарний план виконання атестаційної роботи і не надали її на кафедру у встановлений термін, та подають ці рішення до деканату;

– готують витяг з протоколу засідання кафедри щодо рекомендації на видачу певним студентам дипломів з відзнакою та подають їх секретарю ЕК;

– виділяють спеціальні приміщення для виконання атестаційних робіт і забезпечують їх необхідними методичними матеріалами, довідковою літературою, комп'ютерною технікою, а також місця в лабораторіях для проведення експериментів;

– складають розклад консультацій керівників і консультантів атестаційних робіт та графіки проміжного контролю, проводять (у разі потреби) попередні захисти;

– разом із спорідненими кафедрами власного або іншого факультету та зовнішніми організаціями визначають рецензентів атестаційних робіт, а також співробітників кафедри, які мають здійснювати рецензування на інших кафедрах, та подають кандидатури рецензентів кафедри для затвердження декану факультету не пізніше ніж за місяць до початку роботи ЕК. Рецензенти призначаються зі складу досвідчених науково-педагогічних працівників або наукових співробітників Академії та фахівців зовнішніх організацій, фахова кваліфікація яких відповідає спеціальності студентів. Рецензент не повинен бути співробітником кафедри (у тому числі й за сумісництвом), атестаційні роботи якої він рецензує. Не дозволяється також призначення керівників атестаційних робіт для взаємного рецензування атестаційних робіт;

– регулярно обговорюють на своїх засіданнях питання щодо організації та ходу підготовки до випускної атестації (не менш ніж два рази за період);

– готують пропозиції в деканат щодо складу ЕК, секретарів ЕК (із викладачів, досвідчених методистів або інженерного складу кафедри) та розкладу роботи ЕК;

– готують приміщення для роботи ЕК, необхідну документацію та технічні засоби для захисту атестаційних робіт та проведення екзамену;

– беруть участь у складанні звітів про роботу ЕК, на вимогу голови ЕК надають необхідну інформацію з організації навчального процесу, його кадрового, навчально-методичного, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення, заходів щодо підвищення якості освіти студентів та освітньої діяльності на кафедрі;

– обговорюють на своїх засіданнях підсумки роботи ЕК, розробляють і впроваджують заходи щодо покращення організації випускної атестації та підвищення якості атестаційних робіт.

2.3. Комплектування екзаменаційної комісії з випускної атестації студентів та обов'язки її членів

Формування, організацію роботи та контроль за діяльністю комісій з випускної атестації студентів здійснює ректор.

Завданнями екзаменаційних комісій є:

– комплексна перевірка й встановлення відповідності засвоєних студентами рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти;

– прийняття рішення про присудження студентам відповідного ступеня вищої освіти і присвоєння кваліфікації та щодо видачі диплома (диплома з відзнакою з урахуванням рекомендації випускової кафедри);

– розроблення пропозицій щодо подальшого поліпшення якості підготовки фахівців з відповідної спеціальності.

Екзаменаційна комісія з випускної атестації студентів створюється щорічно як єдина для усіх форм навчання у складі голови та членів комісії з кожної спеціальності (спеціалізації) за певними рівнями вищої освіти. Строк повноважень ЕК становить один календарний рік. Залежно від кількості студентів можливе створення декількох комісій з однієї спеціальності (спеціалізації) або однієї комісії для кількох споріднених спеціальностей, як правило, на одному факультеті.

Кожна ЕК має свій порядковий номер, визначений у наказі ректора про склад ЕК для кожного факультету. Закріплення цих номерів ЕК з їх наскрізного загального масиву здійснює навчальний відділ Академії.

Голови екзаменаційних комісій

Голови екзаменаційних комісій затверджуються наказом ректора. Головою ЕК призначається фахівець у відповідній галузі або провідний науковець відповідного напряму наукової діяльності. Головою комісії може призначатись науково-педагогічний працівник зі спеціальності, який не є співробітником Академії.

Одна й та сама особа може бути головою ЕК не більше трьох років поспіль. Голова ЕК зобов'язаний:

- ознайомити всіх членів комісії з їх правами та обов'язками;
- довести до членів екзаменаційної комісії основні завдання та вимоги щодо випускної атестації студентів, критерії оцінювання якості підготовки студентів, розклад роботи ЕК, особливості організації та проведення захисту атестаційних робіт та (в разі наявності) екзамену;
- забезпечити роботу екзаменаційної комісії відповідно до затвердженого розкладу;
- обов'язково бути присутнім під час проведення захисту атестаційних робіт або екзамену, на засіданнях комісії під час обговорення результатів екзаменів, виставленні оцінок, вирішенні питань про присудження відповідного ступеня вищої освіти, присвоєння кваліфікації та прийняття рішення про видачу дипломів (дипломів з відзнакою) або відмову в їх видачі (з необхідною аргументацією);
- розглядати звернення студентів з питань проведення захисту атестаційних робіт або складання екзамену та приймати відповідні рішення;
- контролювати роботу секретаря ЕК щодо підготовки необхідних документів до початку роботи ЕК та оформлення протоколів;
- складати звіт про результати роботи ЕК та після обговорення його на заключному засіданні подати ректору.

Члени екзаменаційних комісій

Персональний склад членів ЕК затверджується ректором Академії не пізніше ніж за місяць до початку роботи ЕК. Кількість членів комісії становить не більше чотирьох осіб (в окремих випадках, за рішенням першого проректора, кількість членів комісії може бути збільшено до шести осіб).

Заступниками голів ЕК (за необхідності) можуть призначатися – проректори, декани факультетів, завідувачі кафедр та їх заступники або один з членів ЕК.

Члени ЕК призначаються з числа завідувачів кафедр, професорів, доцентів, викладачів випускових кафедр Академії, які здійснюють підготовку фахівців з відповідної або спорідненої спеціальності, наукових співробітників, фахівців з відповідних галузей знань та видів економічної і виробничої діяльності, представники галузевих об'єднань роботодавців, працівники науково-дослідних інститутів, інших внз.

До складу ЕК можуть входити (за пропозицією випускової кафедри) викладачі загальнонаукових і професійно-орієнтованих дисциплін, економіки й організації виробництва, охорони праці тощо.

Пропозиції щодо складу ЕК готують випускові кафедри. При цьому обов'язково треба враховувати існуючі особливості і норми фінансування праці членів ЕК, а саме, обмеженість погодинного фонду Академії, з якого здійснюється оплата праці зовнішніх членів комісії, а також педагогічного навантаження, яке зараховується внутрішнім членам ЕК згідно з «Положенням про планування та облік педагогічного навантаження викладачів в ДонНАБА».

Оплата праці голови та членів ЕК, які не є працівниками Академії, здійснюється погодинно відповідно до законодавства. Участь у роботі ЕК членів-працівників Академії планується як педагогічне навантаження з відповідною оплатою.

Секретарі екзаменаційних комісій

Секретарі ЕК призначаються наказом ректора з числа співробітників відповідних факультетів і не є членами комісій. Секретар ЕК забезпечує правильне і своєчасне оформлення документів.

До початку роботи ЕК секретар має:

- пройти інструктаж на нараді з питань оформлення документації ЕК, яку проводить деканат факультету;

- отримати супровідні документи (накази, розпорядження, завірені деканом факультету відомості про результати навчання студентів, допущених до випускної атестації, залікові книжки, комплекси екзаменаційних матеріалів щодо проведення екзаменів тощо), які необхідні для забезпечення якісної та кваліфікованої роботи ЕК;

- підготувати бланки протоколів засідання комісії.

Перед засіданням ЕК щодо проведення захисту атестаційних робіт секретар отримує від випускової кафедри:

- дипломні проекти (ДР, МД);

- письмові відгуки, рецензії на дипломні проекти (ДР, МД);

- довідки підприємств, установ і організацій про дозвіл на використання їх матеріалів при написанні дипломного проекту (ДР, МД) за наявності в ньому (в ній) таких матеріалів;

- листи-замовлення підприємств на виконання дипломного проекту (ДР, МД) за їх наявності;

- інші матеріали, що характеризують освітню та професійну компетентність студента, наукову та практичну цінність виконаного ним проекту (роботи): друковані статті, заявки на патент, патенти або їх копії, довідки або акти про впровадження результатів атестаційної роботи, зразки матеріалів, макети, вироби, нові технології, оригінальні математичні моделі та програми тощо;

- витяг з протоколу засідання кафедри щодо рекомендації на видачу певним студентам дипломів з відзнакою.

Під час роботи ЕК секретар:

- доводить до відома голови і членів ЕК інформацію, що стосується її роботи;

- готує та подає в ЕК документи відповідно до п. 2.4 цього Положення;

- веде протоколи засідань ЕК, робить записи в залікових книжках студентів про результати випускної атестації і надає їх на підпис голові і членам ЕК;

- готує інформацію для подання деканату щодо показників погодинної оплати роботи членів ЕК, які не є співробітниками Академії;

- надає допомогу голові ЕК у підготовці та оформленні звіту.

Після засідання ЕК секретар комісії:

- подає до деканату та навчального відділу Академії підсумки захисту атестаційних робіт (складання екзаменів);
- здає оформлені протоколи засідань ЕК до відділу кадрів і архівної справи Академії;
- повертає на випускову кафедру дипломні проекти (ДР, МД) та отримані супровідні документи.

2.4. Організація роботи екзаменаційної комісії

Екзаменаційні комісії працюють у строки, визначені графіком навчального процесу на поточний навчальний рік.

Розклад роботи кожної ЕК, узгоджений з головою комісії, готується відповідною випусковою кафедрою, подається до деканату, де складається загальний розклад роботи ЕК, який затверджується першим проректором Академії не пізніше ніж за місяць до початку проведення екзаменів або захисту атестаційних робіт. Інтервал між екзаменами (початком захистів) у кожній групі повинен складати не менше трьох календарних днів.

Екзаменаційна комісія починає свою роботу в Академії за 1-2 дні до початку випускної атестації студентів. У цей період голова комісії проводить організаційне засідання за присутності членів ЕК, секретаря ЕК, завідувача випускової кафедри (якщо його не введено до складу ЕК), екзаменаторів, на якому розглядаються організаційні питання щодо роботи ЕК, вимоги до оцінювання якості підготовки студентів, нормативні документи, що регламентують роботу ЕК. У разі необхідності заслуховується доповідь завідувача випускової кафедри про стан і результати роботи кафедри за напрямками її діяльності, загальну характеристику студентів, виконання вимог навчальних планів, заходи щодо поліпшення рівня підготовки студентів тощо.

Голова та члени комісії вивчають:

- вимоги нормативних документів з проведення випускної атестації студентів;
- діяльність відповідної випускової (-их) кафедри (-р) та кафедр, які викладають навчальні дисципліни, що виносяться на екзамени, з організації навчального процесу та забезпечення якості підготовки студентів (кадрове, навчально-методичне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення навчального процесу, постановка і результативність науково-дослідної роботи студентів тощо);
- організацію навчально-виховної роботи, побуту та соціального захисту студентів за спеціальністю.

Голова комісії визначає місце і час для прийому студентів та викладачів Академії і розгляду їх пропозицій, заяв, апеляцій та скарг з питань роботи ЕК та організації навчального процесу в Академії.

До випускної атестації допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану зі спеціальності.

Не пізніше за один день до початку захисту атестаційних робіт (випускних екзаменів) секретар подає до ЕК:

- наказ (витяг з наказу) Академії про затвердження персонального складу ЕК;
- розклад роботи ЕК;

- відомості про результати навчання студентів, допущених до випускної атестації, завірені деканом факультету (додаток 8);
- залікові книжки студентів, допущених до випускної атестації;
- витяг з протоколу засідання кафедри щодо рекомендації на видачу студентам дипломів з відзнакою.

При захисті атестаційних робіт до ЕК додатково подаються:

- методичні рекомендації з підготовки атестаційних робіт зі спеціальності відповідного рівня вищої освіти;
- критерії оцінювання атестаційних робіт за 100-бальною шкалою;
- атестаційна робота із записом висновку завідувача випускової кафедри про допуск студента до захисту;
- письмовий відгук керівника з характеристикою діяльності студента під час виконання дипломного проекту (ДР, МД);
- письмова рецензія на дипломний проект (ДР, МД);
- довідки установ і організацій про дозвіл на використання їх матеріалів при написанні дипломного проекту (ДР, МД) за наявності в ньому (в ній) таких матеріалів;
- листи-замовлення підприємств на виконання дипломного проекту (ДР, МД) за наявності;
- інші матеріали, що характеризують освітню та професійну компетентність студента, наукову та практичну цінність виконаного ним проекту (роботи): друковані статті, заяви на патент, патенти або їх копії, акти про практичне впровадження результатів атестаційної роботи, зразки матеріалів, макети, вироби, нові технології, оригінальні математичні моделі та програми тощо.

При складанні випускних екзаменів з окремих дисциплін або комплексного екзамену до ЕК додатково подаються:

- програми випускних екзаменів з окремих навчальних дисциплін або програма комплексного випускного екзамену;
- результати наукової (творчої) роботи студентів;
- комплекс екзаменаційних матеріалів, розроблених відповідно до програми випускного (комплексного випускного) екзамену:
 - екзаменаційні білети або комплексні завдання для письмових контрольних робіт у двох примірниках, один з яких (як правило, оригінал, затверджений у встановленому порядку) знаходиться у екзаменаторів, а другий видається студентам);
 - варіанти правильних відповідей (при тестовій формі);
 - критерії оцінки усних відповідей або письмових контрольних робіт (результатів тестування) студентів;
 - перелік наочного приладдя, матеріалів довідкового характеру, технічні та дидактичні засоби і обладнання, що дозволені для використання студентами під час підготовки та відповідей на питання у ході екзамену.

Екзаменаційні матеріали погоджуються з головою ЕК.

Напередодні засідання ЕК з випускної атестації студентів голова ЕК заслуховує секретаря ЕК щодо наявності, повноти та відповідності вимогам усіх документів, які надаються до даного засідання ЕК, вибірково перевіряє їх, а члени комісії за його дорученням знайомляться зі змістом атестаційних робіт, що заплановані до захисту, а також експериментальною частиною проектів у випадку, коли експериментальна установка, макет, зразок не можуть бути продемонстровані при захисті.

2.5. Порядок проведення випускної атестації

Складання випускних екзаменів чи захист атестаційних робіт проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менше половини її складу за обов'язкової присутності голови комісії. Кожне засідання ЕК оформлюється протоколом.

Протокол складається в одному примірнику. Без підписів голови комісії та членів ЕК, які були присутні на засіданні, протокол вважається недійсним.

При усній формі проведення випускного екзамену на одному засіданні ЕК проводиться атестація не більше 12 студентів, а при письмовій формі – допускається проведення атестації не більше ніж 30 осіб одночасно. Тривалість усного випускного екзамену для одного студента не повинна перевищувати 0,5 години, письмового – не більше 3-х годин. Загальна тривалість випускних екзаменів не повинна перевищувати 6-ти годин на день.

При проведенні випускного екзамену в усній формі кожний член ЕК оцінює відповідь студента з кожного питання (завдання) з білета у балах згідно з критеріями оцінювання у балах.

Додаткові питання можуть задаватися в межах основних питань за білетом з метою уточнення або доповнення відповідей на них. Якість відповідей студента на додаткові питання враховуються при бальному оцінюванні основних питань екзаменаційного білета.

Після закінчення екзамену, на закритому засіданні ЕК, підраховуються середні бали оцінок членів ЕК з кожного питання (бали голови ЕК подвоюються³), які вносяться до протоколу (додаток 10) у відповідні стовпчики «Оцінка (балів)».

Сума цих середніх балів записується до стовпчика «Усього балів» і, далі, відповідно до табл. 1 переводиться до оцінок у шкалах: національної та ЄКТС.

Таблиця 1

Бали	Шкала ЄКТС	Національна шкала
90...100	A	відмінно
82...89	B	добре
74...81	C	
64...73	D	задовільно
60...63	E	
менше 60	Fx	незадовільно

Результати випускного екзамену в усній формі голова ЕК оголошує студентам у день складання екзамену.

При проведенні екзамену в письмовій формі голова ЕК має бути обов'язково присутнім при виконанні студентами екзаменаційної контрольної роботи. Після її закінчення голова ЕК розподіляє контрольні роботи студентів для перевірки членами ЕК. Оцінювання проводиться так само, як і при усному екзамені.

Голова ЕК обов'язково має перевірити екзаменаційні роботи, які оцінені на «відмінно» («А»), а також вибірково декілька інших робіт студентів.

Результати письмового випускного екзамену голова ЕК оголошує студентам

³ При визначенні середнього балу кількість членів ЕК збільшується на одиницю.

після перевірки робіт не пізніше наступного дня.

Рішення ЕК про видачу студентам дипломів (дипломів з відзнакою) про закінчення Академії, здобуття певного ступеня вищої освіти та кваліфікації приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів екзаменаційної комісії, які брали участь у її засіданні.

При однаковій кількості голосів голова комісії має вирішальний голос.

У разі наявності декількох випускних екзаменів або захисту атестаційної роботи рішення ЕК приймається та оголошується студентам після складання всіх екзаменів та захисту атестаційної роботи.

Умовами, за якими ЕК може прийняти рішення про видачу студентові диплома з відзнакою, є:

– відсоток підсумкових оцінок «відмінно» (за національною шкалою оцінювання) з усіх навчальних дисциплін, курсових проектів (робіт) та практик, з яких навчальним планом передбачено диференційоване оцінювання, складає не менше ніж 75%;

– з інших навчальних дисциплін, курсових проектів (робіт) та практик, з яких навчальним планом передбачено диференційоване оцінювання, студентом отримані підсумкові оцінки «добре» (за національною шкалою оцінювання);

– студент захистив дипломний проект (ДР, МД), склав випускні екзамени на оцінку «відмінно»;

– студент має високі досягнення в науковій або творчій (для творчих спеціальностей) роботі;

– є рекомендація випускової кафедри про видачу студенту диплома з відзнакою.

Захист атестаційних робіт може здійснюватись як в Академії, так і на підприємствах, в установах та організаціях різних форм власності, для яких тематика атестаційних робіт, поданих до захисту, становить науково-теоретичну або практичну цінність. Виїзне засідання екзаменаційної комісії проводиться так само, як і засідання, що проводиться в Академії.

На одному засіданні ЕК плануються, як правило, захисти не більше десяти дипломних проектів (дипломних робіт) здобувачів ступеня бакалавра та не більше п'яти магістерських дисертацій здобувачів ступеня магістра.

Тривалість захисту однієї атестаційної роботи становить не більше 0,5 години. Загальна тривалість захисту атестаційних робіт не повинна перевищувати шести годин на день.

Регламент захисту атестаційних робіт включає:

– оголошення секретарем ЕК інформації про атестаційну роботу, що представлена до захисту, а саме: прізвища, імені та по батькові студента, теми дипломного проекту (ДР, МД) та здобутків студента (наукових, творчих, рекомендації випускової кафедри);

– доповідь студента (10-15 хвилин) у довільній формі про сутність дипломного проекту (ДР, МД), основні технічні (наукові) рішення, отримані результати та ступінь виконання завдання. При цьому можуть використовуватися різні форми візуалізації доповіді (обов'язковий графічний матеріал проекту, визначений завданням на дипломне проектування) та технічні засоби (слайди, мультимедійні проектори, аудіо-, відеоапаратура тощо);

– демонстрація експерименту (1-2 хвилини). Залежно від часу, який необхідний для демонстрації експерименту в повному обсязі, або можливості

розміщення експериментального обладнання, макетів, зразків тощо, демонстрація може проводитися або безпосередньо на засіданні ЕК, або напередодні захисту в лабораторії, де знаходиться експериментальний зразок, за присутності членів екзаменаційної комісії, яким головою комісії доручено ознайомлення з експериментальною частиною дипломного проекту (ДР, МД);

- відповіді на запитання членів комісії;
- оголошення секретарем ЕК відгуку керівника (наукового керівника) або виступ керівника зі стислою характеристикою роботи студента в процесі підготовки атестаційної роботи (до 2-х хвилин);
- оголошення секретарем ЕК рецензії на атестаційну роботу;
- відповіді студента на зауваження керівника (наукового керівника) та рецензента (3-5 хвилин);
- оголошення голови ЕК про закінчення захисту.

Негативна рецензія або відгук керівника не є підставою для недопущення студента до захисту атестаційної роботи.

Захист комплексної атестаційної роботи, як правило, планується і проводиться на одному засіданні ЕК, причому студенту, який захищається першим, доручається доповісти як про загальну частину роботи, так і про індивідуальну частину зі збільшенням (за необхідності) часу на доповідь.

Усі студенти, які виконували комплексну атестаційну роботу, повинні бути повною мірою обізнані із загальною частиною роботи і готові до запитань членів комісії не тільки з індивідуальної, а й із загальної частини роботи.

Рішення про допуск до захисту атестаційної роботи *іноземною (регіональною) мовою* до початку роботи ЕК приймає вчена рада факультету за заявою студента за умови наявності резюме, виконаного іноземною (регіональною) мовою обсягом 10-15 сторінок зі стислим викладенням основних положень атестаційної роботи.

Голова ЕК, залежно від рівня володіння відповідною мовою членами ЕК, визначає необхідність присутності на захисті перекладача. Перекладачем можуть бути викладачі випускової кафедри або студенти старших курсів, яких призначає декан цього факультету на прохання завідувача випускової кафедри зі спеціальності. Студент-перекладач має бути заздалегідь ознайомлений з основними поняттями та термінологією за тематикою атестаційної роботи. Запитання членів комісії можуть бути будь-якою мовою (українською, регіональною або іноземною), а відповіді студента, якщо не буде іншого прохання членів комісії, – іноземною мовою. Оголошення відгуку керівника атестаційної роботи та рецензії здійснюються мовою оригіналів цих документів, а оформлення протоколу засідання ЕК – державною мовою із зазначенням у ньому мови захисту.

При проведенні захисту дипломного проекту (ДР, МД) кожний член ЕК оцінює якість атестаційної роботи та якість її захисту у 100-бальній шкалі, згідно з критеріями оцінювання, що були розроблені випусковою кафедрою та узгоджені з головою екзаменаційної комісії. Після закінчення захисту, на закритому засіданні ЕК, вираховується середній бал оцінок членів ЕК (бали голови ЕК подвоюються⁴), який вноситься до протоколу (додаток 11) і, далі, відповідно до табл. 2 переводиться до оцінок у шкалах: національної та ЄКТС, які також вносяться до протоколу.

Рішення ЕК про оцінку результатів захисту атестаційних робіт, а також про

⁴ При визначенні середнього балу кількість членів ЕК збільшується на одиницю.

видачу студентам дипломів (дипломів з відзнакою) про закінчення Академії, здобуття відповідного ступеня вищої освіти та кваліфікації приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у її засіданні. За однакової кількості голосів голова комісії має вирішальний голос.

Умови, за якими ЕК може прийняти рішення про видачу студентіві диплома з відзнакою, зазначені на [стор. 16](#).

Рішення ЕК про оцінку результатів захисту атестаційних робіт, а також про видачу студентам дипломів (звичайних або з відзнакою) голова ЕК оголошує студентам у день захисту.

Засідання ЕК оформлюються протоколом. Бланки протоколів готують секретарі ЕК за формами щодо прийому випускного екзамену ([додаток 10](#)) та захисту атестаційних робіт ([додаток 11](#)). Електронні версії цих документів дозволяють готувати бланки протоколів для різних рівнів вищої освіти, видів випускної атестації та форм навчання.

Усі розділи протоколів мають бути заповнені. Якщо за результатами певного випускного екзамену не приймається рішення щодо присудження ступеня, присвоєння кваліфікації й видачі диплому, то протокол готується без частини «Рішення екзаменаційної комісії» ([додаток 10](#)).

Для мінімізації своєї роботи під час засідання комісії секретар ЕК за допомогою електронних версій протоколів, заздалегідь вибирає необхідний бланк і заповнює певні розділи. Дозволяється при підготовці протоколів з використанням комп'ютера *друкувати*:

- номер екзаменаційної комісії;
- назву ступеня вищої освіти;
- код і назву спеціальності;
- прізвище, ім'я, по батькові студента (-ів);
- посади, наукові ступені, вчені звання, прізвища, ім'я, по батькові голови ЕК і присутніх членів ЕК;
- прізвища, ініціали голови, членів та секретаря ЕК у частині «Підписи»;
- при заповненні протоколу прийняття випускного екзамену:
 - назву навчальної дисципліни, з якої складається випускний екзамен;
 - шифр групи;
 - назву факультету;
 - у частині «Рішення екзаменаційної комісії» – присуджений ступінь вищої освіти, присвоєна кваліфікація, код і назву спеціальності, прізвища, ім'я, по батькові студентів у відповідних таблицях;
- при заповненні протоколу захисту атестаційної роботи:
 - тему атестаційної роботи;
 - посади, наукові ступені, вчені звання, прізвища, ім'я, по батькові керівника (наукового керівника), консультантів, рецензентів;
 - перелік документів, які подаються до ЕК із позначенням кількості сторінок пояснювальної записки та кількості аркушів графічного (ілюстративного) матеріалу атестаційної роботи, матеріалів, що свідчать про наукову і практичну цінність роботи;
 - іноземну мову, якою проводився захист;
 - у частині «Ухвалили» – прізвище, ім'я, по батькові або ініціали студента, присуджену ступінь, присвоєну кваліфікацію, код і назву спеціальності;

Вписуються (*від руки*) секретарем ЕК:

- номер та дата протоколу засідання ЕК;
- при заповненні протоколу прийняття випускного екзамену:
 - години і хвилини початку і закінчення засідання ЕК;
 - номер екзаменаційного білета;
 - оцінки у балах за відповіді на запитання (виконані завдання);
 - у частині таблиці «Результати екзамену» – кількість балів, оцінки за національною шкалою і шкалою ЄКТС;
 - кількість проєкзаменованих студентів – прописом;
 - у п. 3 частини «Рішення екзаменаційної комісії» – рекомендації щодо подальшого навчання або професійної діяльності певних студентів;
- при заповненні протоколу захисту атестаційної роботи:
 - хвилини доповіді студента;
 - прізвище осіб, які ставили питання, зміст цих питань, загальна характеристика якості відповідей студента (правильні повні; в основному правильні, повні; правильні, але не повні; в основному правильні, але не повні; неправильні тощо);
 - у частині «Ухвалили» – оцінки за національною шкалою, шкалою ЄКТС, кількість балів;
 - у п. 4 частини «Ухвалили» – відомості про наукову або (та) практичну цінність атестаційної роботи, впровадження результатів в економіку, науку, виробництво, навчальний процес та рекомендації щодо подальшого навчання або професійної діяльності студента.

Помилки та виправлення у протоколах не допускаються. Протокол підписують голова та члени комісії, що брали участь у засіданні.

Перескладання випускного екзамену або повторний захист атестаційної роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Студентам, які успішно склали випускні екзамени та захистили атестаційну роботу відповідно до освітньої програми підготовки, рішенням ЕК присуджується відповідний ступінь вищої освіти, присвоюється відповідна кваліфікація та видається диплом (диплом з відзнакою) певного ступеня.

На підставі рішення ЕК видається наказ ректора Академії про випуск студентів, у якому зазначається відповідний ступінь вищої освіти, кваліфікація, протокол ЕК та номер диплома (диплома з відзнакою).

Якщо студент не з'явився на засідання ЕК, то в протоколі комісії зазначається, що він є неатестований у зв'язку з неявкою на засідання екзаменаційної комісії. Студенти, які неатестовані у затверджений для них строк і не склали випускні екзамени або не захистили атестаційну роботу, мають право на повторну випускну атестацію в наступний термін роботи ЕК протягом трьох років після закінчення Академії на засадах, визначених Академією. У разі, якщо після закінчення студентом Академії пройшло більше трьох років, право на його повторну випускну атестацію надається Академією за погодженням з МОН.

Якщо відповіді студента на випускному екзамені або результати захисту атестаційної роботи не відповідають вимогам стандартів вищої освіти і встановленим критеріям, студенту, за рішенням ЕК, виставляється оцінка «незадовільно». Отримання студентом незадовільної оцінки на одному з випускних екзаменів не позбавляє його права продовжувати проходити наступні етапи випускної атестації.

У випадках, коли захист атестаційної роботи визнається незадовільним, ЕК встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він повинен опрацювати нову тему, визначену випусковою кафедрою.

У відповідному протоколі засідання комісії зазначається:

Ухвалили:

Вважати студента _____ неатестованим як такого,
(прізвище, ініціали)

що не захистив дипломний проект (дипломну роботу, магістерську дисертацію) (або не склав випускний екзамен, або у зв'язку з неявкою на засідання комісії без поважних причин).

Надати студенту _____ можливість повторного
(прізвище, ініціали)

захисту атестаційної роботи за тією самою (або іншою) темою (або повторного складання відповідного випускового екзамену в термін, який визначається Положенням про організацію освітнього процесу в ДонНАБА).

Студент, який не склав випускний екзамен або не захистив атестаційну роботу, наказом керівника вищого навчального закладу відраховується з Академії як такий, що не пройшов випускної атестації. Йому видається академічна довідка встановленого зразка із зазначенням, зокрема, результатів випускної атестації.

До академічної довідки, крім того, додається витяг з протоколу засідання ЕК із зазначенням номеру цього протоколу й дати проведення засідання комісії, в якому наводиться рішення ЕК у повному обсязі (розділ «Ухвалили»). Відповідність його оригіналу засвідчується підписами декана факультету, ректора (проректора) Академії, які скріплюються печаткою Академії (його філії, структурного підрозділу з правом юридичної особи).

У розділі академічної довідки «Відрахований» зазначається причина: «як неатестований за результатами випускної атестації».

Повторно складаються лише ті види випускної атестації, з яких отримані оцінки «незадовільно». Вони визначаються навчальним планом, що діяв у рік закінчення Академії (або його філій та структурних підрозділів з правом юридичної особи).

Студентам, які були допущені деканом факультету до випускної атестації, але з поважної, документально підтвердженої причини не змогли пройти її своєчасно, за поданням декана факультету та згодою голови ЕК керівництвом Академії може бути визначена дата проведення додаткового засідання з прийому екзамену або захисту атестаційної роботи.

До цієї дати вони не можуть бути відраховані з Академії.

Студентам, які не були допущені до випускної атестації, оскільки з поважних причин, підтверджених документально, не мали можливості підготуватися до неї, ректором за поданням декана факультету може бути продовжено строк навчання до наступної випускної атестації, але не більше ніж на один рік.

2.6. Підведення підсумків роботи екзаменаційної комісії

За підсумками роботи ЕК голова комісії складає звіт. Орієнтовний варіант структури та змісту звіту щодо захисту атестаційних робіт наведено у [додатку 12](#). За такою самою структурою складається звіт ЕК з прийому випускних екзаменів.

За будь-якої форми випускної атестації у звіті мають бути відображені її результати з аналізом рівня підготовки студентів, його відповідності вимогам освітньої програми зі спеціальності. Вказуються недоліки, допущені у підготовці студентів та надаються пропозиції щодо їх усунення. Обов'язково висвітлюється якість виконання атестаційних робіт, актуальність їх тематики, відповідність прийнятих рішень сучасному стану науки, техніки та виробництва, стан та рівень керівництва атестаційними роботами, якість і повнота відгуків та рецензій.

Відзначаються роботи, які мають наукову або (та) практичну цінність для науково-дослідних інститутів, підприємств та організацій, вищих навчальних закладів. Наводяться рекомендації щодо подальшого навчання студентів (у тому числі за кордоном) або подальшої професійної діяльності. Висвітлюються позитивні та негативні сторони в організації роботи ЕК, забезпеченість діяльності ЕК необхідними матеріалами тощо.

У звіті даються пропозиції щодо:

- поліпшення якості підготовки студентів;
- усунення недоліків в організації проведення випускних екзаменів і захисту атестаційних робіт;
- можливості публікацій основних положень дипломних проектів (ДР, МД), їх використання у навчальному процесі, а також на підприємствах, установах і організаціях;
- надання студентам відповідного РВО рекомендації щодо вступу до магістратури (аспірантури).

Звіт про роботу ЕК обговорюється та затверджується на її заключному засіданні (орієнтовний варіант протоколу заключного засідання ЕК подано у [додатку 12](#)) і підписується головою комісії. Зі звітом обов'язково повинні ознайомитися завідувач випускової кафедри та декан факультету (або його заступник з навчально-методичної роботи), що засвідчується їх підписами на звіті. Звіт подається ректору (першому проректору) Академії у двох примірниках у двотижневий термін після закінчення роботи ЕК і зберігається протягом 5 років.

Результати проведення випускних екзаменів, захисту атестаційних робіт з переліком характерних недоліків та зауважень у підготовці студентів, зазначених ЕК, узагальнюються навчальним відділом, готуються пропозиції щодо заходів з удосконалення навчального процесу і забезпечення якості освітньої діяльності та якості підготовки студентів Академії. Вони оформлюються у вигляді інформаційного листа, який доводиться до керівництва Академії, факультетів та випускових кафедр.

Загальні показники випускної атестації студентів заносяться до щорічного звіту Академії, який подається до МОН.

Підсумки роботи ЕК щорічно обговорюються на засіданнях випускових кафедр, вчених рад факультетів, Методичної та Вченої рад Академії.

3. АТЕСТАЦІЙНІ РОБОТИ

3.1. Завдання та види атестаційних робіт

Підготовлення атестаційних робіт є завершальною стадією навчання студентів в Академії, головною метою якої є оволодіння методологією творчого вирішення (розв'язання) сучасних проблем (завдань) наукового або(та) прикладного характеру на основі отриманих знань та професійних умінь відповідно до вимог стандартів вищої освіти.

Основні завдання:

– систематизація, закріплення і розширення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання за освітньою програмою певного РВО, та їх практичне використання при вирішенні конкретних інженерних, наукових, економіко-соціальних і виробничих питань у певній галузі професійної діяльності;

– розвиток досвіду самостійної роботи, оволодіння методикою досліджень та експериментування, фізичного або математичного моделювання, використання сучасних інформаційних технологій у процесі розв'язання завдань, які передбачені завданням на атестаційну роботу;

– визначення відповідності рівня підготовки здобувача вищої освіти вимогам освітньої програми, його готовності та спроможності до самостійної роботи в умовах ринкової економіки, сучасного виробництва, прогресу науки, техніки та культури.

Атестаційна робота на здобуття певного ступеня вищої освіти – це засіб діагностики ступеня сформованості компетентностей вирішувати типові завдання діяльності згідно з вимогами стандартів вищої освіти. На підставі публічного захисту атестаційної роботи рішенням екзаменаційної комісії студенту присуджується відповідний ступінь вищої освіти, присвоюється відповідна кваліфікація, видається диплом про закінчення Академії за відповідною спеціальністю.

Дипломний проект (ДП) – це вид атестаційної роботи здобувача ступеня вищої освіти «бакалавр», призначений для об'єктивного контролю ступеня сформованості умінь вирішувати типові завдання діяльності, які, в основному, віднесені в стандартах вищої освіти до проектної (проектно-конструкторської) та інженерної виробничих функцій.

Дипломний проект є завершеною інженерною розробкою об'єкта проектування (системи, пристрою, технологічного процесу, комп'ютерної програми тощо) і передбачає синтез об'єкта проектування, який відповідає вимогам завдання на дипломний проект; із докладною розробкою певної функціональної частини (елемента, вузла, підсистеми, технологічної операції тощо) з урахуванням сучасного рівня розвитку відповідної галузі, досягнень науки і техніки, економічних, екологічних, експлуатаційних і ергономічних вимог, а також вимог охорони праці.

Дипломна робота (ДР) – це вид атестаційної роботи здобувача ступеня вищої освіти «бакалавр», призначений для об'єктивного контролю ступеня сформованості умінь вирішувати типові завдання діяльності, які, в основному, віднесені в стандартах вищої освіти до організаційної, управлінської і виконавської (технологічної, операторської) виробничих функцій.

Дипломні роботи передбачають систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, технічних, економічних, виробничих й інших завдань,

розвиток досвіду самостійної роботи й оволодіння методами моделювання, дослідження процесів, об'єктів, систем у певній галузі науки і техніки.

Магістерська дисертація (МД) – це вид атестаційної роботи здобувача ступеня вищої освіти «магістр», призначений для об'єктивного контролю ступеня сформованості компетентностей дослідницького та інноваційного характеру, пов'язаних із застосуванням та продукуванням нових знань для вирішення проблемних професійних завдань у певній галузі економіки.

Магістерська дисертація є результатом самостійно виконаного дослідження певного об'єкта (системи, обладнання, пристрою, процесу, технології, програмного продукту, інформаційної технології, інтелектуального твору, явища, економічної діяльності тощо), його характеристик, властивостей, головною метою і змістом якої є наукові дослідження з новітніх питань теоретичного або прикладного характеру за профілем підготовки.

Атестаційні роботи можуть бути класифіковані:

за практичною спрямованістю:

– *академічний (навчальний) ДП (ДР, МД)* – передбачає розв'язання студентом навчальних завдань, рішення яких потребує від нього певних компетентностей, знань та професійних умінь згідно з освітньою програмою даного РВО;

– *реальний ДП (ДР, МД)* – такий, що відповідає хоча б одній з таких умов):

- тема ДП (ДР, МД) пов'язана з конкретною науково-дослідною роботою кафедри або виконана на замовлення і в інтересах зовнішніх організацій (установ, підприємств, НДІ тощо), підтвердженням чого є наявність відповідно оформленого технічного завдання на ДП (ДР, МД);

- результати роботи доведені до стану, що дозволяє використовувати їх для впровадження в науку, техніку, технології, сучасне виробництво. Підтвердженням цього є наявність або акту про впровадження результатів, підписаного членами повноважної комісії і завіреного печаткою підприємства (організації, НДІ тощо), або запиту підприємства на передачу (на підставі акту про передачу) матеріалів роботи;

- за матеріалами роботи автором отримані патенти (заявки на патент, прийняті до розгляду), опубліковані статті, отримані зразки матеріалів (виробів), виготовлені діючі макети обладнання тощо.

за змістом та галузевою приналежністю:

– *конструкторські* – передбачають конструювання та розрахунок нових технічних пристроїв та систем або модернізацію існуючих з метою покращення їх характеристик;

– *технологічні* – передбачають розробку нових виробництв, технологічних процесів, реконструкцію або технічне переоснащення існуючих підприємств, впровадження технологічних процесів тощо;

– *інженерно-економічні* – передбачають розробку економічно ефективних виробництв, процесів, систем та заходів щодо управління якістю продукції, управління проектами тощо;

– *соціально-економічні* – передбачають аналіз соціально-економічних процесів, розробку науково обґрунтованих рекомендацій, спрямованих на їх стабілізацію, гармонізацію та шляхи розвитку;

за характером виконання:

– *індивідуальний ДП (ДР, МД)* – є найпоширенішим видом і передбачає самостійну роботу студента над темою роботи під керівництвом науково-педагогічного працівника;

– комплексний ДП (ДР, МД) – виконується, коли тема атестаційної роботи за обсягом та (або) змістом потребує залучення групи студентів однієї або кількох спеціальностей. Залежно від того, які саме студенти залучаються до такої роботи, вони можуть бути кафедральними, міжкафедральними, міжфакультетськими та міжуніверситетськими. У всіх випадках вони повинні мати логічно завершені та не дубльовані за змістом частини, які виконуються за індивідуальним завданням кожним студентом, та загальну частину, що зв'язує окремі частини до єдиного ДП (ДР, МД) і визначає його (її) комплексність.

Зміст та обсяг дипломного проекту (дипломної роботи, магістерської дисертації) має забезпечити діагностику ступеня сформованості компетентностей вирішувати типові завдання діяльності згідно з вимогами стандартів вищої освіти та відповідати часу, виділеному навчальним планом спеціальності на розробку ДП (ДР, МД), методичним рекомендаціям з виконання атестаційної роботи за спеціальністю, виданому завданню на роботу.

3.2. Організація виконання атестаційних робіт

Організаційно процес виконання атестаційних робіт складається з наступних етапів:

– *підготовчого*, який починається з вибору студентом теми та отримання індивідуального завдання від керівника (наукового керівника магістра) щодо питань, які необхідно вирішити під час переддипломної практики за обраною темою (ознайомлення зі станом проблеми, збирання фактичних матеріалів, проведення необхідних спостережень, експериментів, досліджень тощо), включає освоєння програми переддипломної практики і завершується складанням та захистом звіту про її проходження;

– *основного*, який починається одразу після захисту звіту про практику й завершується орієнтовно за два тижні до захисту атестаційних робіт на засіданні ЕК. На цьому етапі атестаційна робота має бути повністю виконаною, перевіреною керівником та консультантами;

– *заключного*, який включає отримання відгуку керівника та рецензії. Виконані атестаційні роботи з відгуком керівника подаються студентами на випускову кафедру не пізніше одного тижня до дня захисту в ЕК. Завідувач кафедри за результатами співбесіди зі студентом та ознайомленням з поданими матеріалами приймає рішення про допуск до захисту та ставить візу на титульній сторінці атестаційної роботи студента. Рішення завідувача кафедри оформлюється відповідним протоколом засідання кафедри.

Для керівництва студентами, які мають підготувати атестаційні роботи, призначаються науково-педагогічні працівники випускової кафедри, а також провідні співробітники наукових підрозділів кафедри або провідні спеціалісти у відповідній галузі з підприємств, науково-дослідних інститутів, міністерств, відомств тощо. Науковими керівниками магістерської підготовки можуть бути науково-педагогічні працівники та наукові співробітники кафедр та НДІ, які мають наукові ступені (вчені звання).

За викладачами, які здійснюють керівництво студентами вперше, можуть за рішенням кафедри закріплюватися консультанти – досвідчені науково-педагогічні працівники кафедри із зазначенням часу, який вони витрачають у розділі «Методична робота» індивідуального плану (але не більше 20 годин).

За рішенням кафедри або на прохання керівника можуть призначатися консультанти:

- зі специфічних виробничих, технічних, наукових питань;
- питань, які відносяться до компетенції кафедр фундаментальних чи професійно-орієнтованих дисциплін;
- техніко-економічного обґрунтування прийнятих рішень та розрахунків економічного ефекту;
- питань екології, безпеки життєдіяльності та охорони праці тощо.

Список консультантів за поданням випускової кафедри затверджується розпорядженням декана факультету.

Якщо рішення кафедри щодо призначення консультантів з певних питань є обов'язковим для всіх студентів, то це зазначається в робочому навчальному плані відповідної спеціальності, де вказується конкретний час, відведений консультантам на одного студента, та кафедра, яка виділяє викладачів для консультування.

Час, відведений на керівництво одним студентом, його консультування, рецензування роботи її захисту визначаються положенням «Про планування та облік педагогічного навантаження викладачів Академії».

3.3. Обов'язки керівників (наукових керівників), консультантів і рецензентів атестаційних робіт та студентів

Керівник дипломного проекту (дипломної роботи), науковий керівник магістерської дисертації:

- розробляє теми ДП (ДР, МД), подає їх до затвердження на засідання кафедри, а після оприлюднення тематики дає студентам необхідні пояснення за запропонованими темами;

- готує та видає студенту завдання на атестаційну роботу у строки, визначені у п. 3.5 Положення, за формами: для ДП і ДР – [додаток 13](#), для МД – [додаток 14](#);

- видає рекомендації студенту щодо опрацювання необхідної літератури, нормативних і довідкових матеріалів, наукових видань тощо за темою ДП (ДР, МД);

- контролює реалізацію календарного плану виконання роботи. У разі суттєвих порушень, які можуть призвести до зриву встановлених термінів надання атестаційної роботи до ЕК, інформує керівництво кафедри для прийняття відповідних заходів, у тому числі й рішення про недопущення до захисту;

- здійснює загальне керівництво виконанням студентом ДП (ДР, МД) і несе відповідальність за наявність у роботі помилок системного характеру; у разі невиконання студентом його рекомендацій щодо виправлення таких помилок, зазначає це у відгуку;

- використовує час, відведений на керівництво, для:

- систематичних (не менше одного разу на два тижні) співбесід, на яких студент інформує про стан виконання роботи, обговорюються можливі варіанти рішень, конкретизуються окремі пункти завдання тощо;

- консультацій студента з усіх питань, щодо виконання роботи;

- перевірки виконаної роботи (частинами або в цілому);

- готує відгук ([додаток 15](#)) з характеристикою діяльності студента під час виконання ДП (ДР, МД) і несе відповідальність за його об'єктивність;

- готує студента до захисту, організує (за необхідності) попередній захист;

- як правило, має бути присутнім на засіданні ЕК при захисті ДП (ДР, МД),

керівником яких він є.

Відгук складається у довільній формі із зазначенням:

- актуальності теми, в інтересах або на замовлення якої організації він виконаний (в рамках науково-дослідної роботи кафедри, підприємства, НДІ тощо);
- відповідності виконаної роботи виданому завданню;
- рівню розкриття окремих питань роботи та ступеня самостійності при виконанні роботи;
- рівня теоретичної та практичної підготовки, знання фахової літератури, підготовленості студента до прийняття сучасних рішень;
- умінь аналізувати необхідні літературні джерела, приймати обґрунтовані (інженерні, наукові) рішення, застосовувати сучасні системні та інформаційні технології, проводити фізичне або математичне моделювання, обробляти та аналізувати результати експерименту;
- найбільш важливих теоретичних і практичних результатів, їх апробації (участь у конференціях, семінарах, оформлення патентів, публікація в наукових журналах тощо);
- відповідності якості підготовки студента вимогам стандартів вищої освіти і можливості присвоєння йому відповідної кваліфікації;
- інші питання, які характеризують професійні якості студента.

Консультант дипломного проекту (ДР, МД):

- складає графік консультацій із зазначенням часу і місця їх проведення, погоджує його з керівником ДП (ДР, МД) та доводить до відома студентів;
- ставить, у межах його компетенції, завдання перед студентом, домагаючись чіткого розуміння шляхів їх вирішення;
- рекомендує методи вирішення питань, залишаючи за студентом право приймати остаточне рішення;
- інформує керівника ДП (ДР, МД) про стан виконання розділу, наполегливість та самостійність роботи студента над розділом, його ставлення до виконання рекомендацій та врахування зауважень консультанта;
- своєчасно перевіряє розділ і, за відсутності зауважень, підписує титульний лист пояснювальної записки та відповідний графічний (ілюстративний) матеріал.

Рецензент дипломного проекту (ДР, МД):

- на підставі направлення (додаток 16) за підписом завідувача випускової кафедри, отримує від студента ДП (ДР, МД) для рецензування;
- докладно ознайомлюється зі змістом атестаційної роботи та графічним (ілюстративним) матеріалом, приділяє увагу науково-технічному рівню розробки, сучасності, обґрунтованості та раціональності прийнятих рішень, правильності розрахунків, використанню новітніх технологій, дотриманню вимог стандартів вищої освіти тощо. За необхідності запрошує студента на бесіду для отримання його пояснень з питань його роботи;
- до дати, яка зазначена у направленні, готує письмову рецензію на стандартному бланку (додаток 17). Вона складається у довільній формі із зазначенням:
 - відповідності ДП (ДР, МД) затвердженій темі та завданню;
 - актуальності теми;
 - реальності ДП (ДР, МД) (його виконання на замовлення підприємств, організацій, за науковою тематикою кафедри, НДІ тощо);
 - глибини техніко-економічного обґрунтування прийняття рішень;

- ступеня використання сучасних досягнень науки, техніки, виробництва, інформаційних та інженерних технологій;
- обґрунтованості та оригінальності прийнятих рішень та отриманих результатів;
- правильності проведених розрахунків і конструкторсько-технологічних рішень;
- наявності і повноти експериментального (фізичного або математичного) підтвердження прийнятих рішень;
- якості виконання та відповідності текстового і графічного матеріалу, вимогам чинних стандартів;
- можливості впровадження результатів ДП (ДР, МД);
- недоліків роботи;
- оцінки за 4-бальною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і можливості присвоєння студенту відповідної кваліфікації (формулювання згідно з освітньою програмою та навчальним планом).

Рецензія не повинна дублювати відгук керівника, тому що відгук керівника – це в основному характеристика професійних та особистих якостей студента та його роботи в процесі виконання атестаційної роботи, а рецензія – це характеристика якості безпосередньо атестаційної роботи.

Випадки їх повного збігу свідчать про формальний підхід до рецензування і повинні своєчасно виявлятися завідувачем випускової кафедри, який має вжити заходів щодо недопущення цього. Одним із них є вилучення відгуку керівника з проекту, що направляється на рецензування.

Якщо рецензент є співробітником зовнішньої організації (іншого університету, НДІ, підприємства, установи тощо), то на бланку рецензії ставиться печатка цієї організації, яка засвідчує його підпис.

Студент

Студент має право:

– вибрати тему атестаційної роботи з числа запропонованих випусковою кафедрою або запропонувати власну тему з необхідним обґрунтуванням доцільності її розробки і можливості виконання. У разі необхідності може ініціювати питання про зміну теми, керівника та консультантів, але не пізніше одного тижня з початку виконання атестаційних робіт (за графіком навчального процесу). У всіх випадках він звертається з відповідною заявою на ім'я завідувача випускової кафедри;

– отримати окреме робоче місце для роботи над атестаційною роботою у спеціальній аудиторії, обладнаній комп'ютерною технікою, необхідним наочним приладдям, довідковою літературою та стандартами, зразками фрагментів атестаційної роботи та графічного матеріалу, методичними рекомендаціями щодо виконання та оформлення складових роботи та ін.;

– користуватися лабораторною та інформаційною базою кафедри, приладами, вимірювальною технікою тощо для проведення натурального експерименту, математичного моделювання або наукових досліджень за темою роботи;

– отримувати консультації керівника та консультантів;

– самостійно вибрати варіанти вирішення завдань на атестаційну роботу;

– попереднього (на кафедрі), первісного або повторного (у ЕК) захисту дипломного проекту (ДР, МД);

– звертатися (в усній або письмовій формі) до голови ЕК, керівництва факультету, Академії та МОН зі скаргами або апеляціями щодо порушення його прав. Оцінка, яка за результатами складання випускного екзамену або захисту атестаційної роботи виставлена ЕК, оскарженню не підлягає.

Студент зобов'язаний:

– своєчасно вибрати тему атестаційної роботи та отримати попереднє завдання на ДП (ДР, МД) та рекомендації від керівника щодо підбору та опрацювання матеріалів під час проведення переддипломної практики;

– на переддипломній практиці, крім виконання її програми, ознайомитися з практичною реалізацією питань організації та управління виробництвом (підприємством, фірмою тощо), охороною праці, вирішенням питань екології, безпеки життєдіяльності, техніко-економічних і спеціальних питань за темою атестаційної роботи;

– після складання та захисту звіту про переддипломну практику отримати у керівника затверджене завідувачем випускової кафедри за встановленою формою остаточне завдання на ДП (ДР, МД) (додатки 13 і 14), з'ясувати зміст, особливості та вимоги до виконання його окремих питань;

– регулярно, не менше одного разу на два тижні, інформувати керівника про стан виконання роботи відповідно до календарного плану, надавати на його вимогу необхідні матеріали для перевірки;

– самостійно виконувати індивідуальну атестаційну роботу або індивідуальну частину комплексної роботи;

– при розробленні питань враховувати сучасні досягнення науки і техніки, використовувати передові методики наукових та експериментальних досліджень, приймати обґрунтовані й оптимальні рішення із застосуванням системного підходу;

– відповідати за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення текстового та графічного матеріалу, їх відповідність методичним рекомендаціям випускової кафедри щодо виконання атестаційних робіт випускової кафедри, існуючим нормативним документам та стандартам вищої освіти;

– дотримуватися календарного плану виконання роботи, встановлених правил поведінки в лабораторіях і аудиторіях, своєчасно та адекватно реагувати на зауваження та рекомендації керівника і консультантів ДП (ДР, МД);

– у встановлений термін подати атестаційну роботу для перевірки керівнику та консультантам і після усунення їх зауважень повернути керівнику для отримання його відгуку;

– отримати всі необхідні підписи на титульному листі роботи та креслениках, а також резолюцію завідувача випускової кафедри про допуск до захисту;

– особисто подати атестаційну роботу, допущену до захисту, рецензенту; на його вимогу надати необхідні пояснення з питань, які розроблялися;

– ознайомитися зі змістом відгуку керівника і рецензії та підготувати (у разі необхідності) аргументовані відповіді на їх зауваження при захисті роботи у ЕК. Вносити будь-які зміни або виправлення в атестаційну роботу після отримання відгуку керівника та рецензії забороняється;

– за рішенням факультету, випускової кафедри або з власної ініціативи та за згодою керівника пройти попередній захист на кафедрі або в організації, де виконувалася робота;

- надати на кафедрі підготовлену та допущену до захисту атестаційну роботу з відгуком керівника і рецензією не менш ніж за тиждень до її захисту в ЕК;
- своєчасно прибути на захист атестаційної роботи або попередити завідувача випускової кафедри та голову ЕК (через секретаря ЕК) про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин цього та наступним наданням документів, які засвідчують поважність причин. У разі відсутності таких документів ЕК може бути прийнято рішення про неатестацію його як такого, що не з'явився на захист атестаційної роботи без поважних причин, з подальшим відрахуванням з Академії. Якщо студент не мав змоги заздалегідь попередити про неможливість своєї присутності на захисті, але в період роботи ЕК надав необхідні виправдані документи, ЕК може перенести дату захисту.

3.4. Теми атестаційних робіт

Теми атестаційних робіт мають бути актуальними, відповідати сучасному рівню науки, техніки і технологій, спрямовані на вирішення національних і регіональних потреб та проблем розвитку певної галузі економічної діяльності.

Назва теми повинна бути, за можливості, короткою, чітко і конкретно відображати мету та основний зміст роботи і бути однаковою в наказі ректора про закріплення тем і керівників за студентами, завданні на атестаційну роботу, титульному аркуші, креслениках, документах ЕК та в додатку до диплома. Як правило, вона повинна починатися з назви загального об'єкта проектування (системи, процесу), або предмета дослідження, а закінчуватися назвою його складової (вузла, елемента, технологічної операції, яка докладно розробляється і розраховується у спеціальній частині атестаційної роботи).

Назва теми комплексної атестаційної роботи складається з назви загальної частини і, через крапку, з назви конкретної частини, яку відповідно до індивідуального завдання розробляє кожний студент.

Необхідно, за можливості, уникати початку формулювання назви теми дипломного проекту зі слів «Розробка...», «Проект...», «Проектування...», а дипломної роботи (магістерської дисертації) – зі слова «Дослідження...» тому, що саме це передбачає їх визначення, надане у п. 3.1. У назві мають бути відсутні також будь-які кількісні дані.

Наприклад, назва теми дипломного проекту «Проект ливарного комплексу ювелірного підприємства на випуск 1500 кг придатного литва на рік» не відповідає цим вимогам і має бути сформульована так: «Ливарний комплекс ювелірного підприємства з розробкою технології виробництва литва», а такі характеристики, як його потужність (1500 кг), марка сплаву, тип вилівка, спосіб лиття та інші, які потрібні для розробки технології виробництва литва, повинні зазначатися в розділі «Вхідні дані» завдання на дипломне проектування (див. п. 3.5 Положення).

У назві ДП (ДР, МД), яка зазначається у бланку завдання, наказі про закріплення теми, протоколі ЕК, заліковій книжці студента та в додатку до диплома не дозволяється використовувати скорочення (аббревіатури), крім загальноприйнятих.

Для того, щоб студенти могли обрати тему відповідно до їх уподобань, власних можливостей, максимального використання матеріалів курсового проектування, результатів НДРС, практичного досвіду роботи за фахом (для студентів, які поєднують навчання з роботою на підприємствах, в установах, фірмах тощо) кількість

тем не менше ніж на 20-50 % має перевищувати кількість студентів, а переважна більшість присвячуватися розробці реальних атестаційних робіт.

Формування тематики атестаційних робіт здобувачів ступеня бакалавра завершується за 1,5-2 місяці до початку переддипломної практики і розглядається та ухвалюється на засіданні випускової кафедри.

Теми наукових досліджень здобувачів ступеня магістра розглядаються та ухвалюються на засіданні випускової кафедри і затверджуються рішенням вченої ради факультету до 1 листопада першого семестру навчання за програмою магістерської підготовки.

Випускова кафедра має створити всі умови для своєчасного ознайомлення студентів з тематикою ДП (ДР, МД), надати необхідну допомогу у виборі теми, яка відповідає інтересам та можливостям кожного з них.

Вибір теми атестаційної роботи здійснюється за заявою студента за довільною формою на ім'я завідувача випускової кафедри та узгодженою з керівником роботи. Після підписування зазначеними особами, вона передається секретарю кафедри або відповідальному за організацію дипломного проектування на кафедрі для підготовки документів, необхідних для використання на кафедрі та надання до деканату факультету. Допускається варіант вибору теми атестаційної роботи зі списку тем та керівників, наданого кафедрою, шляхом попередньої бесіди з керівником, його згоди та подальшим підписом студента, зазначенням його прізвища, ім'я, по батькові та дати обрання теми у цьому списку, який зберігається на кафедрі. Корекція або зміна теми ДП (ДР, МД) допускається, як виняток, після проходження студентом переддипломної практики та захисту звіту за її результатами, упродовж одного тижня.

Юридично закріплення за студентом теми атестаційної роботи та призначення керівника здійснюється наказом по Академії протягом двох тижнів.

3.5. Завдання на атестаційну роботу

Завдання на виконання дипломного проекту, дипломної роботи (додаток 13) та на магістерську дисертацію (додаток 14) з урахуванням рекомендацій та вимог, наведених нижче, затверджується завідувачем випускової кафедри і видається студенту-здобувачу:

– ступеня бакалавра – не пізніше одного місяця після початку останнього семестру навчання;

– ступеня магістра – не пізніше одного тижня після початку періоду безпосередньої підготовки магістерської дисертації.

Якщо навчальним планом передбачена переддипломна практика, керівник повинен видати студенту завдання стосовно питань атестаційної роботи перед її початком.

У завданні зазначаються:

– *тема атестаційної роботи; прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання керівника (наукового керівника) атестаційної роботи та наказ по Академії, яким вони затверджені (вписується після отримання наказу деканатом);*

– *термін подання студентом роботи, який встановлюється рішенням випускової кафедри або вченої ради факультету з урахуванням часу, необхідного для отримання відгуку керівника, візи завідувача випускової кафедри про допуск до захисту, рецензії та подання секретарю ЕК не пізніше ніж за тиждень до захисту;*

– *вихідні дані до проекту (роботи)*. Зазначаються лише кількісні або (та) якісні показники (характеристики) об'єкта проектування, яким він повинен відповідати після розробки в даному дипломному проекті; умови, в яких повинен функціонувати об'єкт проектування (часові, просторові, кліматичні, енергетичні, навантажувальні, екологічні, ергономічні); припустимі відхилення від нормативних значень показників або похибки (максимальні, мінімальні, середньоквадратичні) тощо. Вихідні дані до дипломної роботи повинні визначати кількісні або (та) якісні показники щодо умов, засобів та методів, які характеризують спрямованість дослідження, конкретизують методику розв'язання теоретичних проблем та проведення експерименту, якщо останнє не є предметом самостійного вибору студента в процесі виконання дипломної роботи. Залишати цей розділ завдання незаповненим або зазначати в ньому літературні джерела (крім тих, де надається опис і характеристика конкретного об'єкта-прототипу) неприпустимо!;

– *об'єкт дослідження (у завданні на МД)*. Зазначається через назву певної системи (обладнання, пристрою, процесу, технології, програмного продукту, інформаційної технології, інтелектуального твору, явища, економічної діяльності тощо), що породжує проблемну ситуацію і обране для дослідження.

Об'єкт дослідження має належати до класу узагальненого об'єкта діяльності фахівця певної спеціальності. Одна із можливих помилок – коли обраний об'єкт дослідження не належить до певного класу узагальненого об'єкта діяльності фахівця в даній спеціальності. Тому необхідно максимально відповідально підійти до вибору об'єкта дослідження й теми дисертації;

– *предмет дослідження (у завданні на МД)*. Зазначається у вигляді системи властивостей, характеристик, функцій об'єкта дослідження, на які безпосередньо має бути спрямовано дослідження (із зазначенням певних обмежень). Визначення предмета дослідження практично є конкретизацією наукової проблеми, що впливає із завдань дослідження;

– *зміст пояснювальної записки (роботи)*. Зазначаються конкретні завдання з окремих частин атестаційної роботи (основної, спеціальної, економічної, охорони праці та навколишнього середовища та інших (за необхідності)), послідовність та зміст яких визначають фактично програму дій студента та майбутню структуру атестаційної роботи. Формулювання цих завдань з кожної частини проекту роботи має бути в наказовому способі, тобто починатися зі слів: «Розробити...», «Обґрунтувати...», «Оптимізувати...», «Провести аналіз...», «Розрахувати...» тощо;

– *перелік графічного (ілюстративного) матеріалу*. Визначає кресленики, діаграми, гістограми, малюнки, плакати, презентації тощо, які є обов'язковими для виконання у даній роботі. Кількість обов'язкових креслеників (ілюстрацій) та їх формати визначає випускова кафедра з урахуванням вимог цього Положення;

– *консультанти розділів*;

– *дата видачі завдання*;

– *календарний план виконання атестаційної роботи*.

Завдання підписується керівником ДП (ДР, МД), який несе відповідальність за реальність виконання та збалансованість його обсягу з часом, відведеним на виконання атестаційної роботи, а також студентом, який своїм підписом засвідчує дату отримання завдання для виконання. Завдання є необхідною складовою роботи. Внесення до нього суттєвих змін допускається, як виняток, рішенням випускової кафедри на прохання керівника тільки протягом місяця від початку виконання атестаційної роботи.

При розробці завдань на виконання атестаційної роботи треба враховувати відмінності виробничих задач діяльності фахівців різних РВО. Виробничі задачі бакалавра передбачають переважно діяльність за заданим алгоритмом на експлуатаційному рівні, що містить процедуру часткового конструювання відповідних рішень (стереотипні та переважно діагностичні задачі); магістра – інноваційну діяльність за складним алгоритмом на проектно-конструкторському рівні, що містить процедуру розроблення, конструювання нових виробів і рішень або на дослідницькому рівні, що містить процедуру розроблення нових рішень (евристичні завдання).

Таким чином, завдання на дипломний проект (роботу) бакалаврів має орієнтувати студента на розв'язання в основному діагностичних задач, що потребує не тільки вибору відомих методів рішень, а й перетворення їх для нових умов.

Завдання на магістерську дисертацію має орієнтувати студента на проведення наукового дослідження з новітніх питань теоретичного або прикладного характеру за профілем підготовки.

3.6. Вимоги до структури та змісту дипломного проекту (роботи)

Дипломний проект (робота) за змістом має відповідати визначенню, наданому в п. 3.1 даного Положення.

Дипломний проект складається з обов'язкового графічного матеріалу (креслеників) та пояснювальної записки до нього, а дипломна робота – з текстового та ілюстративного матеріалу (плакатів, презентацій, які містять діаграми, графіки залежностей, таблиці, рисунки тощо). Крім того, при захисті може використовуватись додатково демонстраційний матеріал в графічному (на папері, плівках), електронному (відеоматеріали, мультимедіа, презентації тощо) або натурному (моделі, макети, зразки виробів тощо) вигляді.

Орієнтовний обсяг дипломних проектів (робіт) бакалаврів, з урахуванням викладеного в попередньому пункті, складає 50-70 сторінок; обов'язковий графічний (ілюстративний) матеріал – не менше 3-х аркушів креслеників, плакатів, презентацій формату А1.

Пояснювальна записка до дипломного проекту (текстова частина роботи) має у стислій та чіткій формі розкривати творчий задум проекту (роботи), містити аналіз сучасного стану проблеми, методів вирішення завдань проекту, обґрунтування їх оптимальності, методики та результати розрахунків, опис проведених експериментів, аналіз їх результатів і висновки з них; містити необхідні ілюстрації, ескізи, графіки, діаграми, таблиці, схеми, рисунки та ін. В ній мають бути відсутні загальновідомі положення, зайві описи, виведення складних формул тощо. Текст пояснювальної записки складається, як правило, державною мовою в друкованому вигляді на аркушах формату А4 шрифтом Times New Roman 14 пунктів, міжрядковий інтервал 1,5 Lines.

Структура дипломного проекту (роботи) умовно поділяється на вступну частину, основну частину та додатки.

Вступна частина:

- титульний аркуш (ДП – [додаток 18](#), ДР – [додаток 19](#));
- завдання на ДП (ДР) ([додаток 13](#));
- відомість дипломного проекту ([додаток 18](#)), або за вимогами галузевого стандарту);
- пояснювальна записка до дипломного проекту ([додаток 18](#));

- реферат (анотація) українською та іноземною мовами;
- зміст;
- перелік скорочень, умовних позначень, термінів;
- вступ.

Основна частина:

- розділи (глави), які розкривають основний зміст проекту (роботи) відповідно до переліку питань, наданих у завданні на дипломне проектування;
- кожний розділ (глава) має закінчуватися висновками;
- закінчення (загальні висновки);
- перелік посилань.

Додатки.

Реферат (анотація) обсягом 0,5-1 сторінки державною та іноземною (яку вивчав студент) мовами повинен стисло відображати загальну характеристику та основний зміст ДП (ДР) і містити:

- відомості про обсяг пояснювальної записки, кількість ілюстрацій, таблиць, креслеників, додатків і бібліографічних найменувань за переліком посилань;
- мету проекту (роботи), використані методи та отримані результати (характеристика об'єкта проектування, нові якісні та кількісні показники, економічний ефект тощо);
- рекомендації щодо використання або (та) результати впровадження розробок або досліджень (отримані патенти, прийняті заявки на патент, публікація в наукових журналах, акти про впровадження тощо);
- перелік ключових слів (не більше 20).

Вступ має відображати актуальність і новизну проекту (роботи) та містити:

- обґрунтування необхідності нової розробки або удосконалення (модернізації) існуючого об'єкта проектування на основі аналізу сучасного стану проблеми за даними вітчизняної та зарубіжної науково-технічної літератури та періодичних видань, патентного пошуку та досвіду роботи підприємств, установ, провідних фірм у відповідній галузі виробництва, економіки або науки;
- обґрунтування основних проектних рішень або напрямків досліджень;
- можливі галузі застосування результатів проекту (роботи).

Основна частина пояснювальної записки має включати:

- розробку вимог до характеристик об'єкта проектування;
- вибір і обґрунтування оптимальності технічних рішень або теоретичних та експериментальних методів досліджень поставлених задач;
- вибір та обґрунтування можливих варіантів технічної реалізації та методів розрахунків параметрів елементів (електричних схем, механічних елементів на міцність та ін.);
- експериментальні дослідження, розробку методики досліджень, опис експериментального обладнання, аналіз результатів експерименту;
- техніко-економічне обґрунтування дипломного проекту (роботи), розрахунок економічного ефекту;
- пропозиції та заходи щодо забезпечення охорони праці, техніки безпеки, охорони довкілля;
- висновки за розділами (главами) та загальні висновки щодо відповідності отриманих результатів завданню на дипломне проектування та висунутим вимогам, можливість впровадження або застосування результатів.

До додатків виносяться:

- технічне завдання на ДП (ДР);
- відомість дипломного проекту;
- специфікації;
- методики і протоколи випробувань;
- результати патентного дослідження;
- виведення розрахункових формул;
- акти про впровадження у виробництво та копії патентів, отриманих дипломником;
- інші матеріали, які допомагають більш повно і докладно розкрити задум та шляхи реалізації проекту (роботи).

3.7. Вимоги до структури та змісту магістерської дисертації

Магістерську дисертацію подають у вигляді спеціально підготовленого рукопису друкованому вигляді на аркушах формату А4 шрифтом Times New Roman 14 пунктів, міжрядковий інтервал 1,5 Lines у твердому переплетенні обсягом до 120 сторінок.

У разі виконання декількома магістрантами комплексної теми, можливо мати спільну частину (том) дисертації, але наявність одноосібних томів є обов'язковою. Дисертацію необхідно оформлювати відповідно до ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення». З огляду на високі вимоги нормативних документів необхідно неухильно дотримуватися порядку подання окремих видів текстового матеріалу, таблиць, формул, ілюстрацій та списку використаної літератури.

Магістерська дисертація – це результат дослідження певного об'єкта (системи, обладнання, пристрою, процесу, технології, програмного продукту, інформаційної технології, інтелектуального твору, явища економічної діяльності тощо), його характеристик, властивостей (що є предметом дослідження).

Магістерська дисертація має бути пов'язана з вирішення конкретних наукових або прикладного задач, які обумовлені специфікою відповідної спеціальності. Магістерська дисертація є атестаційної роботою з певної спеціальності, її зміст має розкрити наявність у автора компетентностей, які зазначені у відповідній освітній програмі.

Магістерська дисертація виконується на базі теоретичних знань і практичного досвіду, що отримані студентом протягом усього терміну навчання і самостійної науково-дослідної роботи.

Зміст дисертації має бути цілком присвячений темі роботи, досягненню мети, вирішенню завдань, що поставлені. Неприпустимі будь-які відступи, що не мають відношення до завдань дослідження.

Зміст магістерської дисертації передбачає:

- формулювання наукової (науково-технічної) проблеми, визначення об'єкта, предмета та мети дослідження, аналіз стану рішення проблеми за матеріалами вітчизняних і зарубіжних публікацій (у тому числі періодичних), обґрунтування цілей дослідження;
- аналіз можливих методів та методик досліджень, обґрунтований вибір (розробку) методу (методики) дослідження або апаратного забезпечення;
- науковий аналіз і узагальнення фактичного матеріалу, який використовується в процесі дослідження;

– викладення отриманих результатів та оцінювання їхнього теоретичного, прикладного чи науково-методологічного значення;

– перевірку можливостей практичної реалізації отриманих результатів;

– апробацію отриманих результатів і висновків у вигляді патентів на винахід, корисну модель, промисловий зразок та інше, або відповідних заявок, доповідей на наукових конференціях (не нижче факультетського рівня) або публікацій у наукових журналах і збірниках (за результатами виконання магістерської дисертації має бути опубліковано не менше двох праць).

У процесі підготовки і захисту дисертації магістрант має продемонструвати:

– здатності проводити системний аналіз проблеми та розв'язувати її на підставі відомих підходів, пропонувати нові шляхи до вирішення проблеми;

– уміння обґрунтовано вибирати методи дослідження, модифікувати існуючі та розробляти нові методи, виходячи із задач конкретного дослідження;

– здатності застосування сучасних методів експериментальних досліджень у конкретній галузі знань, методів планування експерименту та оброблення його результатів;

– здатність до наукового аналізу отриманих результатів і розроблення висновків та положень, уміння аргументовано їх захищати;

– уміння оцінити можливості використання отриманих результатів у науковій та практичній діяльності;

– володіння сучасними інформаційними технологіями при проведенні досліджень та оформленні кваліфікаційної роботи.

Магістерська дисертація має містити:

– титульний аркуш;

– завдання;

– реферат;

– зміст;

– перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів;

– основну частину;

– висновки;

– список використаної літератури;

– список джерел фактологічного матеріалу (за необхідності);

– додатки (за необхідності).

Титульний аркуш оформлюється згідно з [додатком 20](#). На титульному аркуші відповідно до назви теми дисертації зазначається бібліографічний код УДК.

Вимоги до **завдання** надані у [п. 3.5](#).

Реферат призначений для ознайомлення з дисертацією. Він має бути стислим, інформативним і містити інформацію, що дозволяє розкрити сутність дослідження. Реферат обсягом до 500 слів українською та іноземною мовами має відображати зміст дисертації, у такій послідовності:

– відомості про обсяг роботи, кількість ілюстрацій, таблиць, додатків, джерел за переліком посилань;

– текст реферату;

– ключові слова.

Текст реферату має дати загальну характеристику дисертації в рекомендованій нижче послідовності:

– *актуальність теми*. Розкриття сутності та стану розв'язування наукової проблеми (задачі) та її актуальності й значущості для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, обґрунтування доцільності проведення дослідження;

– *зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами*. Висвітлення зв'язку вибраного напрямку досліджень з планами науково-дослідних робіт кафедри, а також з галузевими та (або) державними планами та програмами. Обов'язково зазначають номери державної реєстрації науково-дослідних робіт, а також і роль автора у виконанні цих науково-дослідних робіт;

– *мета і задачі дослідження*. Формулювання мети роботи і задачі, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети (не слід формулювати мету як «дослідження...», «вивчення...» тощо, тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету). Мета – це запланований результат дослідження. Виконуючи наукову роботу слід пам'ятати, що метою будь-якої наукової праці є виявлення нових фактів, висновків, рекомендацій, закономірностей або ж уточнення відомих раніш, але недостатньо досліджених.

Отримати заплановані результати, поступово досягти поставленої мети можна шляхом її деталізації у вигляді певної програми цілеспрямованих дій – завдань дослідження. Завдання дослідження формулюються в двох варіантах: перший – у вигляді самостійно закінчених етапів дослідження; другий – як послідовне вирішення окремих проблем наукового дослідження по відношенню до загальної проблеми всієї магістерської дисертації. Формулювати і конкретизувати завдання слід дуже ретельно, оскільки опис їх вирішення становить зміст підрозділів кожного з розділу дисертації;

– *об'єкт дослідження*. Визначення об'єкта та предмета дослідження як категорій наукового процесу. Об'єкт дослідження – це певна система, обладнання, пристрій, процес, технологія, програмний продукт, інформаційна технологія, інтелектуальний твір, явище економічна діяльність тощо, що породжує проблемну ситуацію і обране для дослідження;

– *предмет дослідження*. Предметом дослідження є певні властивості, характеристики об'єкта на які безпосередньо спрямовано само дослідження, оскільки предмет дослідження визначає тему дисертації, яка визначається на титульному аркуші;

– *методи дослідження*. Подання переліку використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів;

– *наукова новизна одержаних результатів*. Подають коротку анотацію нових здобутків (рішень, висновків), одержаних магістрантом особисто. Необхідно показати відмінність отриманих результатів від відомих раніше, підкреслити ступінь новизни;

– *практичне значення одержаних результатів*. Подання відомостей про застосування результатів досліджень або рекомендації щодо їх впровадження (використання). Необхідно дати короткі відомості щодо впровадження результатів досліджень із зазначенням назв організацій, в яких здійснена реалізація, форм реалізації та реквізитів відповідних документів;

– *апробація результатів дисертації*. Вказується, на яких наукових конференціях, семінарах оприлюднені результати досліджень, що включені до дисертації;

– *публікації*. Зазначається, в яких статтях у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій, патентах опубліковані результати дисертації;

– *ключові слова*, що є найістотнішими для розкриття спрямованості роботи, формують на основі тексту роботи і розташовують у кінці реферату. Перелік 5-15 ключових слів (словосполучень) друкують прописними літерами в називному відмінку в рядок, через коми.

Частини реферату, з яких відсутні дані, опускають.

Зміст має відображати конкретний поетапний план реалізації роботи, її структуру. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовки), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаної літератури та ін.

Перелік умовних позначень, символів, скорочень і термінів

Якщо в дисертації вжита специфічна термінологія, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їх перелік може бути поданий в дисертації у вигляді окремого списку.

Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять, наприклад, скорочення, справа – їх детальну розшифровку.

Якщо в дисертації спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення і таке інше повторюються менше трьох разів, перелік не складають, а їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні.

Основна частина дисертації містить вступ, певну кількість (3-5) розділів та висновків з них, а також висновки (загальні). Кожний розділ починають з нової сторінки.

У вступі на підґрунті огляду літератури розкривають стан наукової проблеми (задачі) та її значущість. Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, магістрант повинен зазначити ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Необхідно закінчити цей розділ коротким резюме стосовно доцільності проведення дослідження. Загальний обсяг вступу не повинен перевищувати 20 % обсягу основної частини дисертації.

В наступних розділах, як правило, обґрунтовують вибір напрямку досліджень, наводять методи вирішення завдань дослідження і їх порівняльні оцінки, розробляють загальну методику проведення дисертаційних досліджень. В теоретичних роботах розкривають методи розрахунків, гіпотези, що розглядають, в експериментальних – принципи дії і характеристики розробленої апаратури, оцінки похибок вимірювань.

В інших розділах з вичерпною повнотою викладаються результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми. Магістрант має давати оцінку повноти розв'язування поставлених завдань, оцінку достовірності одержаних результатів (характеристик, параметрів), їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних праць, обґрунтування потреби додаткових досліджень, негативні результати, які обумовлюють необхідність припинення подальших досліджень.

Між структурними частинами роботи повинен просліджуватися чіткий логічний зв'язок, тобто розділи мають бути пов'язані між собою і починатися з

короткого опису питань, що розкриваються в даному розділі в їхньому взаємозв'язку з попередніми і наступними розділами.

Наприкінці кожного розділу обов'язково формулюють висновки із стислим викладенням наукових і практичних результатів тієї частини дослідження, що була розглянута у розділі. У висновках не слід переказувати те що було зроблено в розділі, а сформулювати що з цього випливає.

Висновки є завершальною й особливо важливою частиною магістерської дисертації, що має продемонструвати результати дослідження, ступінь реалізації поставленої мети та завдань. У висновках проводиться синтез всіх отриманих результатів дослідження та їх співвідношення із загальною метою і завданнями дисертації. Викладають найбільш важливі наукові та практичні результати, одержані в дисертації, які повинні містити формулювання розв'язаної наукової проблеми (задачі), її значення для науки і практики. У висновках необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів. Далі формулюють висновки та рекомендації щодо наукового та практичного використання здобутих результатів.

Висновки краще представляти у вигляді послідовно пронумерованих абзаців. При цьому кожен абзац має містити окремий завершений логічно висновок чи рекомендацію.

На підставі отриманих висновків у роботі можуть надаватися рекомендації. Рекомендації розміщують на новій сторінці. У рекомендаціях визначають необхідні, на думку автора, подальші дослідження проблеми; подають пропозиції щодо ефективного використання результатів дослідження.

Список використаної літератури

Кожне джерело, що включено до списку, має бути відбито у тексті дисертації. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи. Зокрема, ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання». Приклади оформлення бібліографічного опису у списку джерел, який наводять у дисертації, надані у «Бюлетені ВАК України», № 5, 2009 р. (стор. 26-30).

Список джерел фактологічного матеріалу (за необхідності).

Додатки (за необхідності)

До додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття дисертації:

- додаткові ілюстрації або таблиці;
- матеріали, які через великий обсяг або форму подання не можна включити до основної частини (фотографії, проміжні математичні докази, розрахунки; протоколи випробувань);
- копії технічного завдання, договорів та програми робіт;
- опис алгоритмів і лістинги програм, що розроблені в процесі виконання дисертаційної роботи;
- опис нової апаратури і приладів, що використовуються під час проведення експерименту; інструкції і методики;
- копії документів, окремі витяги із положень (інструкцій) тощо.

3.8. Порядок допуску до захисту

До захисту в ЕК допускаються дипломні проекти (ДР, МД), теми яких затверджені наказом ректора Академії, а структура, зміст та якість викладення матеріалу та оформлення відповідають вимогам методичних рекомендацій випускових кафедр і цього Положення, що підтверджено підписами керівника та консультантів атестаційної роботи та наявністю відгуку керівника.

Негативна рецензія або відгук керівника не є підставою для недопущення студента до захисту атестаційної роботи.

Допуск до захисту ДП (ДР, МД) у ЕК здійснюється завідувачем випускової кафедри, який приймає позитивне рішення на підставі викладеного вище або підсумків попереднього захисту атестаційної роботи на кафедрі, що має бути оформлено відповідним протоколом засідання кафедри. Допуск підтверджується візою завідувача кафедри на титульному аркуші атестаційної роботи.

Дипломний проект (ДР, МД), в якому виявлені принципові недоліки у прийнятих рішеннях, обґрунтуваннях, розрахунках та висновках, суттєві відхилення від вимог стандартів, до захисту в ЕК не допускаються. Рішення про це приймається на засіданні випускової кафедри, витяг з протоколу якого разом зі службовою завідувача кафедри подаються декану факультету для підготовки матеріалів до наказу ректора про відрахування студента.

Дипломний проект (ДР, МД), допущений до захисту в ЕК, направляється завідувачем кафедри на рецензування.

Додаток 1
Договір на проведення практики

ДОГОВІР № _____
про проведення практики студентів вищого навчального закладу

місто _____ «___» _____ 20__ р.

Ми, що нижче підписалися, з однієї сторони, ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури» (далі – вищий навчальний заклад), в особі

_____,
(посада, прізвище та ініціали)

діючого на підставі _____,
(статут або доручення)

і, з другої сторони, _____
(назва підприємства, організації, установи)

(надалі – база практики), в особі _____
(посада,

_____, діючого на підставі
прізвище та ініціали)

(статут підприємства, розпорядження, доручення)

уклали між собою договір:

1. База практики зобов'язується:

1.1. Прийняти студентів на практику згідно з календарним планом:

№ з/п	Спеціальність	Курс	Вид практики	Кількість студентів	Термін практики (початок – кінець)

1.2. Призначити наказом кваліфікованих фахівців для керівництва практикою.

1.3. Створити належні умови для виконання студентами програми практики, не допускати їх використання до зайняття посад та виконання робіт, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху.

1.4. Забезпечити студентам умови безпечної праці на конкретному робочому місці. Проводити обов'язкові інструктажі з охорони праці: ввідний та на робочому місці. У разі потреби навчати студентів-практикантів безпечних методів праці.

1.5. Надати студентам-практикантам можливість користуватися матеріально-технічними засобами та інформаційними ресурсами, необхідними для виконання програми практики.

1.6. Забезпечити облік виходів на роботу студентів-практикантів. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти вищий навчальний заклад.

- 1.7. Після закінчення практики надати характеристику на кожного студента-практиканта, в котрій відобразити виконання програми практики, якість підготовленого ним звіту тощо.
- 1.8. Надавати студентам можливість збору інформації для курсових та дипломних робіт за результатами діяльності підприємства, яка не є комерційною таємницею, на підставі направлень кафедр.
- 1.9. Додаткові умови _____

2. Вищий навчальний заклад зобов'язується:

- 2.1. До початку практики надати базі практики для погодження програму практики, а не пізніше ніж за тиждень – список студентів, яких направляють на практику.
- 2.2. Призначити керівниками практики кваліфікованих викладачів.
- 2.3. Забезпечити додержання студентами трудової дисципліни і правил внутрішнього трудового розпорядку. Брати участь у розслідуванні комісією бази практики нещасних випадків, якщо вони сталися зі студентами під час проходження практики.
- 2.4. Вищий навчальний заклад зобов'язується не розголошувати використану інформацію про діяльність підприємства через знищення курсових, дипломних проектів, робіт та звітів у встановленому порядку.
- 2.5. Додаткові умови _____

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

- 3.1. Сторони відповідають за невиконання покладених на них обов'язків щодо організації і проведення практики згідно із законодавством про працю в Україні.
- 3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами за договором, вирішуються у встановленому порядку.
- 3.3. Договір набуває сили після його підписання сторонами і діє до кінця практики згідно з календарним планом.
- 3.4. Договір складений у двох примірниках: по одному – базі практики і вищому навчальному закладу.
- 3.5. Місцезнаходження:
вищий навчальний заклад: _____

база практики: _____

Підписи та печатки:

Від вищого навчального закладу:

(підпис) (прізвище та ініціали)
М.П. «__» _____ 20__ року

Від бази практики:

(підпис) (прізвище та ініціали)
М.П. «__» _____ 20__ року

Додаток 2

Подання про затвердження голів ЕК

ПОДАННЯ
про затвердження голів екзаменаційних комісій
з випускної атестації здобувачів ступеня бакалавра
в ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури» на 20__ рік

з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування установи, посада	Науковий ступінь, вчене звання	Який навчальний заклад закінчив і коли	Присвоєна кваліфі- кація і спеціальність за дипломом	Строк роботи за фахом	Строк роботи в ЕК
1	2	3	4	5	6	7	8
(код і назва спеціальності)							
(код і назва спеціальності)							

Декан факультету

підпис)

(ініціали, прізвище)

ПОДАННЯ
про затвердження голів екзаменаційних комісій
з випускної атестації здобувачів ступеня магістра
в ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури» на 20__ рік

з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування установи, посада	Науковий ступінь, вчене звання	Який навчальний заклад закінчив і коли	Присвоєна кваліфі- кація і спеціальність за дипломом	Строк роботи за фахом	Строк роботи в ЕК
1	2	3	4	5	6	7	8
(код і назва спеціальності)							
(код і назва спеціальності)							

Декан факультету

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Додаток 3

Наказ про затвердження складу ЕК та підготовку до проведення
випускної атестації студентів

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

НАКАЗ № _____

м. Краматорськ

«___» _____ 20__ р.

**Про затвердження складу екзаменаційних комісій
та підготовку до проведення випускної атестації здобувачів ступеня
бакалавра**

Для проведення випускної атестації здобувачів ступеня бакалавра у 20__ / 20__
навчальному році

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити склад екзаменаційних комісій (ЕК) за поданням факультетів за спеціальностями Академії (додатки №№ ____).
2. Випускню атестацію здобувачів вищої освіти провести у терміни, визначені графіком навчального процесу та відповідно до розкладів роботи ЕК.
3. Завідувачам випускових кафедр провести організаційні заходи з підготовки до роботи ЕК, обладнати місця проведення засідань необхідними технічними засобами надання інформації та матеріалами для повної та об'єктивної оцінки якості підготовки здобувачів вищої освіти.
4. Результати випускної атестації здобувачів вищої освіти обговорити на засіданнях випускових кафедр, вчених радах факультетів та розробити план заходів щодо поліпшення якості підготовки фахівців.
5. Контроль за виконанням наказу покласти на _____.
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Ректор

В.А. Кравець

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»
НАКАЗ № _____

м. Краматорськ

«___» _____ 20__ р.

**Про затвердження складу екзаменаційних комісій
та підготовку до проведення випускної атестації здобувачів ступеня
магістра**

Для проведення випускної атестації здобувачів ступеня магістра у 20__ / 20__
навчальному році

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити склад екзаменаційних комісій (ЕК) за поданням факультетів за спеціальностями Академії (додатки №№ ____).
2. Випускню атестацію здобувачів вищої освіти провести у терміни, визначені графіком навчального процесу та відповідно до розкладів роботи ЕК.
3. Завідувачам випускових кафедр провести організаційні заходи з підготовки до роботи ЕК, обладнати місця проведення засідань необхідними технічними засобами надання інформації та матеріалами для повної та об'єктивної оцінки якості підготовки здобувачів вищої освіти.
4. Результати випускної атестації здобувачів вищої освіти обговорити на засіданнях випускових кафедр, вчених радах факультетів та розробити план заходів щодо поліпшення якості підготовки фахівців.
5. Контроль за виконанням наказу покласти на _____.

(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Ректор

В.А. Кравець

_____ (код і назва спеціальності)

ЕК № ... Голова комісії _____
(прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Члени комісії _____

(прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Секретар комісії _____
(прізвище, ініціали, посада)

ЕК № ... Голова комісії _____
(прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Члени комісії _____

(прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Секретар комісії _____
(прізвище, ініціали, посада)

ЕК № ... Голова комісії _____
(прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Члени комісії _____

(прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Секретар комісії _____
(прізвище, ініціали, посада)

ЕК № ... Голова комісії _____
(прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Члени комісії _____

(прізвище, ініціали, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Секретар комісії _____
(прізвище, ініціали, посада)

Декан факультету

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Додаток 4

Наказ про затвердження тем і керівників дипломних проектів/робіт
(наукових керівників магістерських дисертацій)
здобувачів вищої освіти

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

НАКАЗ № _____

м. Краматорськ

«___» _____ 20__ р.

**Про затвердження тем і керівників дипломних проектів (робіт)
здобувачів ступеня бакалавра у 20__ / 20__ навчальному році**

З метою якісної підготовки до випускної атестації здобувачів ступеня бакалавра

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити теми та призначити керівників дипломних проектів (робіт) здобувачів ступеня бакалавра за поданням факультетів (додатки №№ ____).
2. Деканам факультетів забезпечити систематичний контроль за організацією випускної атестації на підпорядкованих випускових кафедрах.
3. Завідувачам випускових кафедр створити умови для якісної підготовки студентів до випускної атестації.
4. Контроль за виконанням наказу покласти на _____.
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Ректор

В.А. Кравець

Додаток № ____
до наказу № ____ від __.__.20__ р.

_____ (повна назва факультету)

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові студента	Тема дипломного проекту (роботи)	Посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали керівника дипломного проекту (роботи)
1	2	3	4
(код і назва спеціальності) Навчальна група _____ (шифр)			
1			
2			
...			
25			
(код і назва спеціальності) Навчальна група _____ (шифр)			
1			
2			
...			
25			

Декан факультету

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

НАКАЗ № _____

м. Краматорськ

«___» _____ 20__ р.

**Про затвердження тем і наукових керівників магістерських дисертацій
здобувачів ступеня магістра у 20__ / 20__ навчальному році**

З метою якісної підготовки до випускної атестації здобувачів ступеня магістра

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити теми та призначити наукових керівників магістерських дисертацій здобувачів ступеня магістра за поданням факультетів (додатки №№ ____).
2. Деканам факультетів забезпечити систематичний контроль за організацією випускної атестації на підпорядкованих випускових кафедрах.
3. Завідувачам випускових кафедр створити умови для якісної підготовки студентів до випускної атестації.
4. Контроль за виконанням наказу покласти на _____.
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Ректор

В.А. Кравець

Додаток № ____
до наказу № ____ від __.__.20__ р.

_____ (повна назва факультету)

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові студента	Тема магістерської дисертації	Посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали наукового керівника магістерської дисертації
1	2	3	4
(код і назва спеціальності) Навчальна група _____ (шифр)			
1			
2			
...			
25			
(код і назва спеціальності) Навчальна група _____ (шифр)			
1			
2			
...			
25			

Декан факультету

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Додаток 5

Наказ про випуск студентів

УКРАЇНА МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

НАКАЗ № _____

м. Краматорськ

«___» _____ 20__ р.

Про випуск студентів, які успішно пройшли випускну атестацію на здобуття ступеня бакалавра у 20__ / 20__ навчальному році

На підставі рішень екзаменаційних комісій з випускної атестації здобувачів ступеня бакалавра

НАКАЗУЮ:

1. Вважати студентів (додатки №№ _____) такими, які закінчили ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури».
2. Видати зазначеним студентам дипломи бакалавра (дипломи бакалавра з відзнакою) за відповідними спеціальностями з присвоєнням відповідних кваліфікацій.
3. Деканам факультетів забезпечити видачу зазначеним студентам дипломів із додатками до них.
4. Контроль за виконанням наказу покласти на _____.
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Ректор

В.А. Кравець

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

НАКАЗ № _____

м. Краматорськ

«___» _____ 20__ р.

Про випуск студентів, які успішно пройшли випускню атестацію на здобуття ступеня магістра у 20__ / 20__ навчальному році

На підставі рішень екзаменаційних комісій з випускної атестації здобувачів ступеня магістра

НАКАЗУЮ:

1. Вважати студентів (додатки №№ _____) такими, які закінчили ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури».
2. Видати зазначеним студентам дипломи магістра (дипломи магістра з відзнакою) за відповідними спеціальностями з присвоєнням відповідних кваліфікацій.
3. Деканам факультетів забезпечити видачу зазначеним студентам дипломів із додатками до них.
4. Контроль за виконанням наказу покласти на _____.
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Ректор

В.А. Кравець

_____ (повна назва факультету)

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	№ протоколу екзаменаційної комісії	Диплом (диплом з відзнакою)	№ диплому	Кваліфікація
1	2	3	4	5	6
(код і назва спеціальності) Навчальна група _____ (шифр)					
1					
2					
...					
25					
(код і назва спеціальності) Навчальна група _____ (шифр)					
1					
2					
...					
25					

Декан факультету

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Додаток 6

Довідка-виклик для виконання дипломного проекту (дипломної роботи, магістерської дисертації)

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

ДОВІДКА-ВИКЛИК ДЛЯ ВИКОНАННЯ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ (ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ, МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ)

№ _____ від «_____» _____ 20__ року

Керівникові _____
(назва підприємства, організації, установи)

На підставі статей 216, 217 КЗпП України та статті 15 Закону України «Про відпустки» прошу Вас надати додаткову оплачувану відпустку для підготовки і захисту дипломного проекту (дипломної роботи, магістерської дисертації) студенту (-ці) заочної (дистанційної) форми навчання факультету

_____ (назва факультету)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові студента)

терміном з «_____» _____ 20__ року по «_____» _____ 20__ року як такому, що виконує навчальний план.

М.П.

Декан факультету

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Примітка: формат бланка – А5 (210 × 148 мм), 1 сторінка.

Додаток 7

Довідка-виклик для складання випускних екзаменів

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

ДОВІДКА-ВИКЛИК ДЛЯ СКЛАДАННЯ ВИПУСКНИХ ЕКЗАМЕНІВ

№ ____ від «____» _____ 20__ року

Керівнику _____
(назва підприємства, організації, установи)

На підставі ст. 215-220 КЗпП України та статті 15 Закону України «Про відпустки» прошу Вас надати додаткову оплачувану відпустку для складання випускних екзаменів студенту заочної (дистанційної) форми навчання факультету

_____ (назва факультету)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові студента)

на ____ днів, строком з «____» _____ 20__ року по «____» _____ 20__ року як такому, що виконує навчальний план.

М.П.

Декан факультету _____

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

ЛІНІЯ ВІДРИВУ

Підтвердження про складання випускних екзаменів

Згідно з довідкою № ____ студент _____ форми навчання факультету _____

_____ (назва факультету)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові студента)

який працює _____,
(назва підприємства, організації, установи)

в оплачувану додаткову відпустку вибув «____» _____ 20__ року.

М.П.

_____ (посада, підпис, прізвище, ініціали посадової особи підприємства, установи, організації)

Прибув до вищого навчального закладу «____» _____ 20__ року

Вибув з вищого навчального закладу «____» _____ 20__ року, склавши (не склавши) випускні екзамени.

М.П.

Декан факультету _____

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Прибув на (підприємство, організацію, установу) «____» _____ 20__ року

Примітка: формат бланка – А4 (210 × 297 мм), 1 сторінка.

Додаток 8

Зведена відомість про результати навчання студентів,
допущених до випускної атестації (форма і приклад заповнення)

ВІДОМОСТІ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ, ДОПУЩЕНИХ ДО ВИПУСКНОЇ АТЕСТАЦІЇ,

групи _____
(шифр групи)

Зазначені нижче здобувачі вищої освіти повністю виконали навчальний план підготовки бакалавра за спеціальністю _____
(код і назва)

і отримали оцінки:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Кількість (частка) отриманих оцінок							
		за національною шкалою*			за шкалою ECTS				
		«відмінно»	«добре»	«задовільно»	«А»	«В»	«С»	«D»	«E»
1	Іваненко Петро Григорович	20 (36,4%)	15 (27,3%)	20 (36,4%)	25 (31,3%)	20 (25%)	15 (18,7%)	15 (18,7%)	5 (6,3%)
2	Петренко Оксана Анатоліївна	44 (80%)	11 (20%)	0 (0%)	50 (62,5%)	20 (25%)	10 (12,5%)	0 (0%)	0 (0%)
...
25	Карпенко Іван Миколайович	12 (21,8%)	25 (45,4%)	18 (32,8%)	15 (18,7%)	15 (18,8%)	20 (25%)	15 (18,8%)	15 (18,7%)

Декан факультету
(заступник з навчально-виховної роботи)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

* Якщо з певної дисципліни було декілька семестрових екзаменів (диференційованих заліків), за національною шкалою враховується середньозважена (відносно розподілу навчальних годин за кредитними модулями) оцінка з округленням її до найближчого цілого значення.

Наприклад, навчальна дисципліна обсягом 8,5 кр. ЄКТС містить три кредитні модулі:

- «Кредитний модуль – 1» обсягом 3 кр. ЄКТС, диф. залік, оцінка «добре» (4) – «С»;
- «Кредитний модуль – 2» обсягом 4 кр. ЄКТС, екзамен, оцінка «відмінно» (5) – «А»;
- «Кредитний модуль – курсовий проект» обсягом 1,5 кр. ЄКТС, оцінка «задовільно» – «D».

Середньозважена оцінка (СВО) у даному випадку визначається враховуючи оцінки з перших двох кредитних модулів за формулою:

$$СВО = \frac{4 \times 3кр + 5 \times 4кр}{3кр + 4кр} = 4,57 \rightarrow 5$$

Таким чином, при підрахунку кількості (частки) отриманих оцінок за національною шкалою враховується лише дві оцінки: «відмінно» (середньозважена) та «задовільно» (з курсового проекту), а за шкалою ЄКТС враховуються усі три оцінки: «С», «А» та «D».

ВІДОМОСТІ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ, ДОПУЩЕНИХ ДО ВИПУСКНОЇ АТЕСТАЦІЇ,

групи _____
(шифр групи)

Зазначені нижче здобувачі вищої освіти повністю виконали навчальний план підготовки магістра за спеціальністю _____
(код і назва)

і отримали оцінки:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Кількість (частка) отриманих оцінок							
		за національною шкалою*			за шкалою ECTS				
		«відмінно»	«добре»	«задовільно»	«А»	«В»	«С»	«D»	«E»
1	Іваненко Петро Григорович	20 (36,4%)	15 (27,3%)	20 (36,4%)	25 (31,3%)	20 (25%)	15 (18,7%)	15 (18,7%)	5 (6,3%)
2	Петренко Оксана Анатоліївна	44 (80%)	11 (20%)	0 (0%)	50 (62,5%)	20 (25%)	10 (12,5%)	0 (0%)	0 (0%)
...
25	Карпенко Іван Миколайович	12 (21,8%)	25 (45,4%)	18 (32,8%)	15 (18,7%)	15 (18,8%)	20 (25%)	15 (18,8%)	15 (18,7%)

Декан факультету
(заступник з навчально-виховної роботи)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

* Якщо з певної дисципліни було декілька семестрових екзаменів (диференційованих заліків), за національною шкалою враховується середньозважена (відносно розподілу навчальних годин за кредитними модулями) оцінка з округленням її до найближчого цілого значення.

Наприклад, навчальна дисципліна обсягом 8,5 кр. ЄКТС містить три кредитні модулі:

- «Кредитний модуль – 1» обсягом 3 кр. ЄКТС, диф. залік, оцінка «добре» (4) – «С»;
- «Кредитний модуль – 2» обсягом 4 кр. ЄКТС, екзамен, оцінка «відмінно» (5) – «А»;
- «Кредитний модуль – курсовий проект» обсягом 1,5 кр. ЄКТС, оцінка «задовільно» – «D».

Середньозважена оцінка (СВО) у даному випадку визначається враховуючи оцінки з перших двох кредитних модулів за формулою:

$$CBO = \frac{4 \times 3кр + 5 \times 4кр}{3кр + 4кр} = 4,57 \rightarrow 5$$

Таким чином, при підрахунку кількості (частки) отриманих оцінок за національною шкалою враховується лише дві оцінки: «відмінно» (середньозважена) та «задовільно» (з курсового проекту), а за шкалою ЄКТС враховуються усі три оцінки: «С», «А» та «D».

Додаток 9

Рекомендації щодо розроблення Комплексу екзаменаційних матеріалів до випускного екзамену

Комплекс екзаменаційних матеріалів призначений для проведення випускних екзаменів за окремими дисциплінами фахової підготовки, або комплексного екзамену із декількох дисциплін навчального плану. Перелік та кількість дисциплін, що виносяться на випускну атестацію, визначаються освітньою програмою і навчальним планом відповідної спеціальності.

Комплекс екзаменаційних матеріалів містить:

- навчальні програми відповідних дисциплін, або програму комплексного випускного екзамену, ухвалені вченою радою і затверджені деканом факультету;
- пакет екзаменаційних білетів, або контрольних завдань для письмових екзаменаційних робіт, або тести, ухвалені відповідною випусковою кафедрою і затверджені її завідувачем;
- критерії оцінювання за стобальною шкалою усних відповідей та/або екзаменаційних робіт;
- еталонні рішення тестових завдань та критерії оцінювання за стобальною шкалою;
- перелік довідкових матеріалів, обладнання, приладів, матеріалів, комп'ютерних програм тощо, користування якими дозволяється студентам під час підготовки та відповідей на запитання випускного екзамену.

Пакет екзаменаційних білетів (завдань) з навчальної дисципліни повинен мати не менш ніж 30 варіантів завдань рівнозначної складності, що охоплюють програмні вимоги (так звана групова валідність) та на 5 білетів (завдань) перевищувати кількість студентів на екзамені. Пакет екзаменаційних білетів (завдань) має забезпечити перевірку компетентностей (здатностей і умінь), що зазначені як мета і завдання засвоєння навчальної дисципліни. Усі запитання (завдання) повинні мати фахове спрямування і вимагати від студентів не відтворення знань окремих тем і розділів навчальної дисципліни, а їх інтегрованого застосування для вирішення завдань визначеної складності.

Кожне завдання (запитання) має розпочинатися словами: «визначити...», «обґрунтувати...», «проаналізувати...», «провести порівняння...», «дати оцінку...» тощо. У відповідях на запитання (завдання) студент повинен продемонструвати не репродуктивні знання, а уміння використовувати набуті знання для вирішення практично спрямованих завдань визначеної складності.

Трудомісткість контрольних завдань для письмового екзамену повинна відповідати відведеному часу контролю (звичайно 90-120 хвилин). Виконання контрольних завдань не повинно вимагати окладних пояснень, складних розрахунків та креслеників. Необхідно передбачити зведення до мінімуму непродуктивні витрати часу на допоміжні операції, проміжні розрахунки та інше. При формулюванні завдань необхідно використати відомі студенту терміни, назви, позначення.

Система оцінювання має оцінити здатність студента:

- узагальнювати отримані знання для вирішення конкретних завдань, проблем;
- застосовувати правила, методи, принципи, закони у конкретних ситуаціях;

- аналізувати і оцінювати факти, події та робити обґрунтовані висновки;
 - інтерпретувати схеми, графіки, діаграми;
 - викладати матеріал логічно, послідовно, з дотриманням вимог стандартів.
- При розробленні критеріїв оцінювання необхідно врахувати наступне:
- відповідь студента оцінюється за 100-бальною шкалою;
 - максимальна кількість балів ($q_{i \max}$), яка нараховується за виконання окремого завдання (запитання, етапу рішення) повинна враховувати рівень його важливості та складності ($\sum q_{i \max} = 100$);
 - шкала знижок має врахувати найбільш типові помилки студентів при виконанні певних завдань;
 - оцінювання результатів кожного завдання (запитання, етапу) доцільно здійснювати у чотирирівневій системі балів. При цьому, необхідно використовувати співвідношення балів за системою 0,9 – 0,75 – 0,6 – 0. Незалежно від кількості рівнів оцінювання нижня межа позитивного оцінювання має бути 0,6 $q_{i \max}$, а негативний результат оцінюється 0 балів.

Приклад оцінювання відповіді на певне завдання (запитання):

Оцінка відповіді на запитання	Розподіл балів відносно значення «ваги» запитання q_{\max}	Бали оцінки відповіді (приклад: $q_{\max} = 30$)
«відмінно»	$q \geq 0,95 q_{\max}$	30...28
«добре»	$0,75 q_{\max} \leq q < 0,9 q_{\max}$	27...22
«задовільно»	$0,6 q_{\max} \leq q < 0,75 q_{\max}$	21...18
«незадовільно»	$q < 0,6 q_{\max}$	0

Загальна кількість балів за відповідь студента визначається шляхом підсумовування балів (q_i) за виконання окремих його частин (запитань, етапів):

$$Q = \sum q_i .$$

Після цього здійснюється перерахування цих балів у чотирибальну оцінку згідно з таблицею:

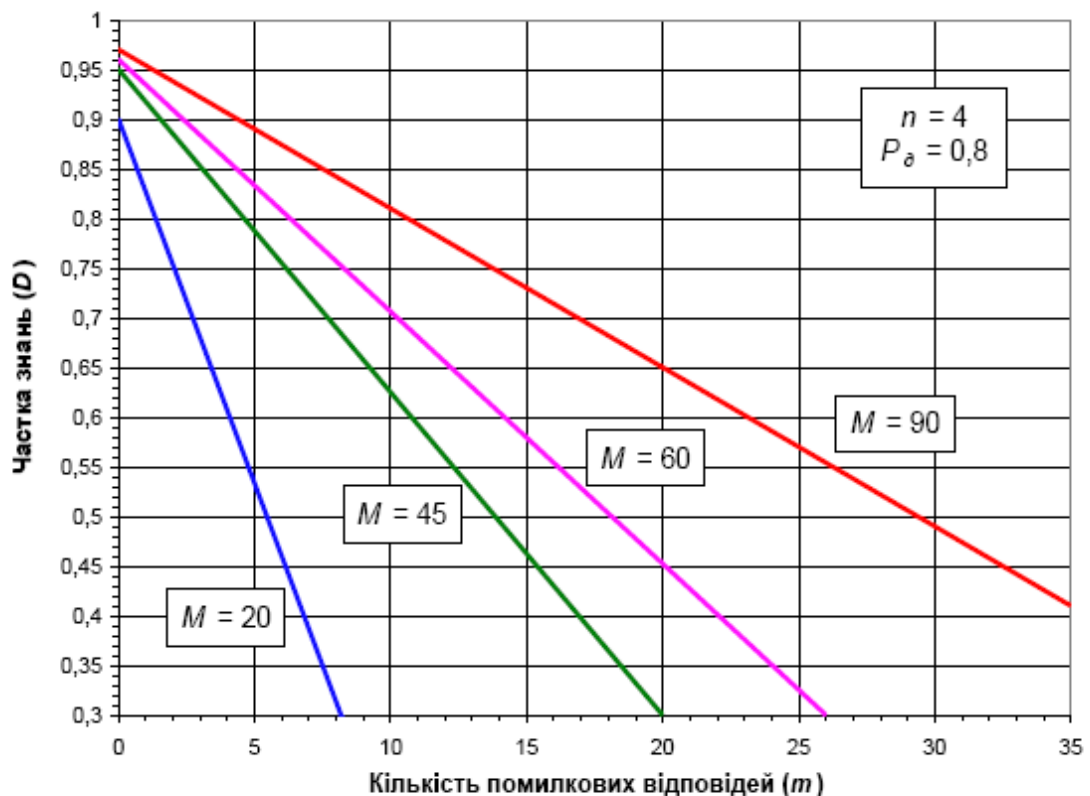
Бали Q	ЄКТС шкала	Національна шкала
90...100	A	відмінно
82...89	B	добре
74...81	C	
64...73	D	задовільно
60...63	E	
Менше 60	Fx	незадовільно

Рекомендації щодо розроблення закритих тестів та критеріїв оцінювання результатів

При розробленні закритих тестів насамперед необхідно визначити довжину тесту M (кількість контрольних запитань) та кількість варіантів відповідей n .

Вибір значення M залежить від двох факторів. По-перше, кожний блок тестів має відповідати вимогам змістової валідності. Це означає, що комплекс запитань блоку тестів має повністю охоплювати зміст навчання (навчальну інформацію, володіння якою заплановано перевірити). По друге, значення M залежить від тривалості контрольного заходу. Як правило, тривалість випускного екзамену у тестовій формі становить 90-120 хвилин. З досвіду застосування закритих тестів відомо, що на відповідь з кожного запитання, залежно від складності запитань тесту, необхідно надати від однієї до двох хвилин. Виходячи з цього, довжина блоку тестів для проведення випускного екзамену має дорівнювати $M = 60-90$.

Для закритих тестів з однозначним вибором рекомендується мати $n = 3...7$ варіантів відповідей. За меншої кількості варіантів зростає ймовірність угадування правильної відповіді, а коли їх багато, то, по-перше, тест стає громіздким, а по-друге, достатньо складно знайти й сформулювати багато дистракторів (неправильних відповідей), які мають відповідати певним вимогам: бути правдоподібними, цілком переконливими, викликати довіру. Оптимальним варіантом є $n = 4$.

На графіку надані залежності частки знань (D) від кількості помилкових відповідей (m) для блоків тестів різної довжини (M) і кількості варіантів відповідей $n = 4$. Графіки розраховані з урахуванням можливості випадкового вгадування правильної відповіді за умови довірчої ймовірності $P_d = 0,8$. На підставі цих графіків можна визначити кількість допустимих помилок, а значить і необхідну

кількість правильних відповідей, для заданих межових рівнів частки знань. Наприклад, для тесту $M = 60$ межею оцінки «добре» (частка знань $D = 0,74$) відповідає не більше 9 помилок. Таким чином, на «добре» можна оцінити результат тестування, у якому не менше ніж 51 правильна відповідь.

У таблиці надані критерії оцінювання за національною та ЄКТС шкалами блоками тестів $M = 60$ та $M = 90$ з довірчою ймовірністю $P_d = 0,8$.

Кількість правильних відповідей		Оцінка за шкалою		Кількість балів
$M = 60$	$M = 90$	національною	ЄКТС	
60-59	90-88	Відмінно	A	100-90
58-56	87-82	Добре	B	89-82
55-52	81-76		C	81-74
51-48	75-70	Задовільно	D	73-64
47-46	68-67		E	63-60
Менше ніж 46	Менше ніж 67	Незадовільно	Fx	Менше 60

Зразок оформлення Комплексу екзаменаційних матеріалів
для випускного екзамену

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

Рівень вищої освіти _____
(перший (бакалаврський), другий (магістерський))

Спеціальність _____
(код і назва спеціальності)

**КОМПЛЕКС
ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ МАТЕРІАЛІВ
ДЛЯ ВИПУСКНОГО ЕКЗАМЕНУ
(КОМПЛЕКСНОГО ВИПУСКНОГО ЕКЗАМЕНУ)**

з дисципліни (-ін) _____
(назва (-и))

Розробники: _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

Затверджено на засіданні кафедри

(назва кафедри)

Протокол № ____ від «__» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис) (прізвище, ініціали)

Краматорськ – 20__

ПЕРЕЛІК МАТЕРІАЛІВ

1. Програма навчальної дисципліни (програма комплексного випускного екзамену).
2. Пакет екзаменаційних білетів (завдань) або тестів.
3. Еталонні рішення (відповіді для тестового контролю).
4. Критерії оцінки відповідей (контрольних робіт, результатів тестування).
5. Перелік довідкових матеріалів, обладнання, приладів, матеріалів, комп'ютерних програм тощо, користування якими дозволяється студентам під час підготовки та відповідей на запитання випускного екзамену.

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

**ПАКЕТ
ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ БІЛЕТІВ (ЗАВДАНЬ)**

з дисципліни (-ін) _____
(назва (-и))

Білет № 1

(зміст білету (завдання))

Білет № 2

(зміст білету (завдання))

.....

Білет № 30

(зміст білету (завдання))

Форма окремого екзаменаційного білету

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

Рівень вищої освіти _____
(перший (бакалаврський), другий (магістерський))

Спеціальність _____
(код і назва)

Навчальна дисципліна _____
(назва)

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____

1. _____

2. _____

3. _____

Затверджено на засіданні кафедри

(назва кафедри)

Протокол № _____ від «____» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Примітка: формат бланка А5 (210 × 148 мм), 1 сторінка.

Додаток 10

Протокол засідання ЕК щодо приймання (комплексного) випускного екзамену

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

ПРОТОКОЛ № _____ від «___» _____ 20__ року
засідання екзаменаційної комісії № _____
щодо приймання (комплексного) випускного екзамену

з _____

(назва навчальної дисципліни (-ін))

на здобуття ступеня бакалавра

за спеціальністю _____

(код і назва)

у студентів групи _____ факультету _____
(шифр групи) (повна назва факультету)

Присутні:

Голова _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Члени: 1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Засідання розпочато о ____ год. ____ хв.

Закінчено о ____ год. ____ хв.

Результати екзамену:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Номер екзаменаційного білета	Оцінка (балів)				Результати екзамену			Підпис голови екзаменаційної комісії
			питання (завдання)				усього балів	за національною шкалою	за шкалою ЄКТС	
			1	2	3	4				
1										
2										

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Номер екзаменаційного білета	Оцінка (балів)				Результати екзамену			Підпис голови екзаменаційної комісії
			питання (завдання)				усього балів	за національною шкалою	за шкалою ЄКТС	
			1	2	3	4				
3										
4										
...										
25										

Усього, як зазначено вище, проекзаменовано _____ студентів.
(прописом)

Зміст екзаменаційних питань відповідно до білетів додається до протоколу.

Рішення екзаменаційної комісії:

1. Присудити ступінь бакалавра, присвоїти кваліфікацію _____ та видати диплом бакалавра про закінчення

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури» за спеціальністю _____
(код і назва)

нижчезазначеним студентам:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові
1	
2	
3	
...	

2. Присудити ступінь бакалавра, присвоїти кваліфікацію _____ та на підставі виконання вимог до отримання

диплома з відзнакою і рекомендації випускової кафедри видати диплом бакалавра з відзнакою про закінчення ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури» за спеціальністю _____
(код і назва)

нижчезазначеним студентам:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові
1	
2	
3	
...	

3. Відзначити, що _____

Підписи:

Голова	_____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
Члени:	1. _____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
	2. _____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
	3. _____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
	4. _____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
	5. _____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
Секретар	_____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

ПРОТОКОЛ № _____ від «____» _____ 20__ року
засідання екзаменаційної комісії № _____
щодо приймання (комплексного) випускного екзамену

з _____
(назва навчальної дисципліни (-ін))
на здобуття ступеня магістра
за спеціальністю _____
(код і назва)

у студентів групи _____ факультету _____
(шифр групи) (повна назва факультету)

Присутні:

Голова _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Члени: 1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Засідання розпочато о ____ год. ____ хв.

Закінчено о ____ год. ____ хв.

Результати екзамену:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Номер екзаменаційного білета	Оцінка (балів)				Результати екзамену			Підпис голови екзаменаційної комісії
			питання (завдання)				усього балів	за національною шкалою	за шкалою ЄКТС	
			1	2	3	4				
1										
2										

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові	Номер екзаменаційного білета	Оцінка (балів)				Результати екзамену			Підпис голови екзаменаційної комісії
			питання (завдання)				усього балів	за національною шкалою	за шкалою ЄКТС	
			1	2	3	4				
3										
4										
...										
25										

Усього, як зазначено вище, проекзаменовано _____ студентів.
(прописом)

Зміст екзаменаційних питань відповідно до білетів додається до протоколу.

Рішення екзаменаційної комісії:

1. Присудити ступінь бакалавра, присвоїти кваліфікацію _____ та видати диплом магістра про закінчення
(назва)
ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури» за спеціальністю _____
(код і назва)

нижчезазначеним студентам:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові
1	
2	
3	
...	

2. Присудити ступінь бакалавра, присвоїти кваліфікацію _____ та на підставі виконання вимог до отримання
(назва)

диплома з відзнакою і рекомендації випускової кафедри видати диплом магістра з відзнакою про закінчення ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури» за спеціальністю _____
(код і назва)

нижчезазначеним студентам:

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові
1	
2	
3	
...	

3. Відзначити, що _____

Підписи:

Голова	_____	_____	
	(підпис)	(ініціали, прізвище)	
Члени:	1. _____	_____	
		(підпис)	(ініціали, прізвище)
	2. _____	_____	
		(підпис)	(ініціали, прізвище)
	3. _____	_____	
	(підпис)	(ініціали, прізвище)	
4. _____	_____		
	(підпис)	(ініціали, прізвище)	
5. _____	_____		
	(підпис)	(ініціали, прізвище)	
Секретар	_____	_____	
	(підпис)	(ініціали, прізвище)	

Додаток 11

Протокол засідання ЕК з розгляду дипломного проекту
(дипломної роботи, магістерської дисертації)

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

ПРОТОКОЛ № _____ від «____» _____ 20__ року

засідання екзаменаційної комісії № _____
з розгляду дипломного проекту
на здобуття ступеня бакалавра

за спеціальністю _____
(код і назва)

студента (-ки) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему _____

ПРИСУТНІ:

Голова _____
(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Члени: _____

ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ ВИКОНАНО:

під керівництвом _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

з консультацією: _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

ДО ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ПОДАНО ТАКІ МАТЕРІАЛИ:

1. Пояснювальна записка до дипломного проекту на _____ сторінках.
2. Кресленики, плакати, презентації на _____ аркушах.
3. Відгук керівника _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові керівника)
4. Рецензія _____
(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по батькові рецензента)
5. Залікова книжка студента.
6. Відомості про результати навчання студентів, допущених до випускної атестації (та витяг з протоколу засідання кафедри з рекомендацією щодо видачі дипломів з відзнакою).
7. Матеріали, що свідчать про наукову та практичну цінність проекту: _____

(друковані статті, патенти або заяви на патенти, прийняті до розгляду, макети, зразки матеріалів, виробів тощо)

8. Резюме* до проекту _____ мовою.
(вказати мову)

* У разі проведення захисту іноземною мовою.

Захист проводився _____ мовою*.

(вказати мову)

Після повідомлення (протягом ____ хв.) про виконаний дипломний проект студенту (-ці) задані такі запитання:

1. _____
(прізвище й ініціали особи, що поставила запитання, зміст запитання)

2. _____

...

Загальна характеристика відповідей: _____

(правильні повні; в основному правильні, повні; правильні, але не повні; в основному правильні, але не повні; неправильні тощо)

УХВАЛИЛИ:

1. Визнати, що студент (-ка) _____
(прізвище, ініціали студента)

виконав (-ла) і захистив (-ла) дипломний проект з оцінкою _____,
(за національною шкалою)

за шкалою ЄКТС «____», кількість балів _____.

2. Присудити _____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

ступінь бакалавра і присвоїти кваліфікацію _____
(назва)

3. Видати диплом бакалавра про закінчення ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури» за спеціальністю _____.

(код і назва)

(3. На підставі виконання вимог до отримання диплома з відзнакою та рекомендації випускової кафедри видати диплом бакалавра з відзнакою про закінчення ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури» за спеціальністю _____.)

(код і назва)

4. Відзначити, що _____

Голова

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

Члени:

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

Секретар

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

* У разі проведення захисту іноземною мовою.

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

ПРОТОКОЛ № _____ від «____» _____ 20__ року

**засідання екзаменаційної комісії № _____
з розгляду дипломної роботи
на здобуття ступеня бакалавра**

за спеціальністю _____
(код і назва)

студента (-ки) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему _____

ПРИСУТНІ:

Голова _____
(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Члени: _____

ДИПЛОМНУ РОБОТУ ВИКОНАНО:

під керівництвом _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

з консультацією: _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

ДО ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ПОДАНО ТАКІ МАТЕРІАЛИ:

1. Дипломна робота на _____ сторінках.
2. Кресленики, плакати, презентації на _____ аркушах.
3. Відгук керівника _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові керівника)
4. Рецензія _____
(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по батькові рецензента)
5. Залікова книжка студента.
6. Відомості про результати навчання студентів, допущених до випускної атестації (та витяг з протоколу засідання кафедри з рекомендацією щодо видачі дипломів з відзнакою).
7. Матеріали, що свідчать про наукову та практичну цінність роботи: _____
(друковані статті, патенти або заявки на патенти, прийняті до розгляду, макети, зразки матеріалів, виробів тощо)
8. Резюме* до роботи _____ мовою.
(вказати мову)

* У разі проведення захисту іноземною мовою.

Захист проводився _____ мовою*.

(вказати мову)

Після повідомлення (протягом ____ хв.) про виконану дипломну роботу студенту (-ці) задані такі запитання:

1. _____
(прізвище й ініціали особи, що поставила запитання, зміст запитання)

2. _____

...

Загальна характеристика відповідей: _____

(правильні повні; в основному правильні, повні; правильні, але не повні; в основному правильні, але не повні; неправильні тощо)

УХВАЛИЛИ:

1. Визнати, що студент (-ка) _____
(прізвище, ініціали студента)

виконав (-ла) і захистив (-ла) дипломну роботу з оцінкою _____,
(за національною шкалою)

за шкалою ЄКТС «____», кількість балів _____.

2. Присудити _____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

ступінь бакалавра і присвоїти кваліфікацію _____
(назва)

3. Видати диплом бакалавра про закінчення ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури» за спеціальністю _____.

(код і назва)

(3. На підставі виконання вимог до отримання диплома з відзнакою та рекомендації випускової кафедри видати диплом бакалавра з відзнакою про закінчення ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури» за спеціальністю _____.)

(код і назва)

4. Відзначити, що _____

Голова

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

Члени:

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

Секретар

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

* У разі проведення захисту іноземною мовою.

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

ПРОТОКОЛ № _____ від «____» _____ 20__ року

**засідання екзаменаційної комісії № _____
з розгляду магістерської дисертації
на здобуття ступеня магістра**

за спеціальністю _____
(код і назва)

студента (-ки) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

на тему _____

ПРИСУТНІ:

Голова _____
(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Члени: _____

МАГІСТЕРСЬКУ ДИСЕРТАЦІЮ ВИКОНАНО:

під керівництвом _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

з консультацією: _____
(посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові)

ДО ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ПОДАНО ТАКІ МАТЕРІАЛИ:

1. Магістерська дисертація на _____ сторінках.
2. Кресленики, плакати, презентації на _____ аркушах.
3. Відгук керівника _____
(науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові керівника)
4. Рецензія _____
(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по батькові рецензента)
5. Залікова книжка студента.
6. Відомості про результати навчання студентів, допущених до випускної атестації (та витяг з протоколу засідання кафедри з рекомендацією щодо видачі дипломів з відзнакою).
7. Матеріали, що свідчать про наукову та практичну цінність роботи: _____
(друковані статті, патенти або заяви на патенти, прийняті до розгляду, макети, зразки матеріалів, виробів тощо)
8. Резюме* до роботи _____ мовою.
(вказати мову)

* У разі проведення захисту іноземною мовою.

Захист проводився _____ мовою*.

(вказати мову)

Після повідомлення (протягом ____ хв.) про виконану магістерську дисертацію студенту (-ці)

задані такі запитання:

1. _____
(прізвище й ініціали особи, що поставила запитання, зміст запитання)

2. _____

...

Загальна характеристика відповідей: _____

(правильні повні; в основному правильні, повні; правильні, але не повні; в основному правильні, але не повні; неправильні тощо)

УХВАЛИЛИ:

1. Визнати, що студент (-ка) _____
(прізвище, ініціали студента)

виконав (-ла) і захистив (-ла) магістерську дисертацію з оцінкою _____ ,
(за національною шкалою)

за шкалою ЄКТС «____», кількість балів _____.

2. Присудити _____
(прізвище, ім'я, по батькові студента)

ступінь магістра і присвоїти кваліфікацію _____
(назва)

3. Видати диплом бакалавра про закінчення ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури» за спеціальністю _____ .

(код і назва)

(3. На підставі виконання вимог до отримання диплома з відзнакою та рекомендації випускової кафедри видати диплом магістра з відзнакою про закінчення ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури» за спеціальністю _____ .)

(код і назва)

4. Відзначити, що _____

Голова

(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени:

(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

(підпис) (ініціали, прізвище)

Секретар

(підпис) (ініціали, прізвище)

* У разі проведення захисту іноземною мовою.

Додаток 12

Вимоги до структури звіту екзаменаційної комісії

З В І Т

про роботу екзаменаційної комісії № _____ із захисту дипломних проектів (дипломних робіт) на здобуття ступеня бакалавра

за спеціальністю _____
(код і назва)

1. Склад екзаменаційної комісії та організація її роботи із захисту дипломних проектів (дипломних робіт)

Екзаменаційна комісія із захисту дипломних проектів (дипломних робіт) на здобуття ступеня бакалавра призначена наказом по Академії від «___» _____ 20__ р. №_____ у складі:

Голова комісії _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Члени комісії: _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання, посада)

За період роботи екзаменаційної комісії з «___» _____ 20__ р. по «___» _____ 20__ р. проведено _____ засідань із захисту дипломних проектів (дипломних робіт): (азначається дата проведення кожного засідання та кількість захистів, що відбулися на ньому).

Далі у довільній формі надається така інформація:

- питання організації роботи комісії (розклад роботи ЕК), повнота забезпечення необхідними матеріалами і документами;
- присутність та виступ на захисті керівників і рецензентів;
- порядок попереднього розгляду членами ЕК дипломних проектів (дипломних робіт), які подаються до захисту;
- критерії оцінки наукового (інженерного) рівнів дипломних проектів (дипломних робіт), повноти і логічності доповідей та якості відповідей на запитання членів ЕК при захисті;
- порядок обговорення результатів захисту, наявність особливих думок членів ЕК;
- технічне забезпечення захисту (підготовленість аудиторій до публічного захисту, наявність аудіо-, відео- та комп'ютерної техніки, можливість демонстрування діючих макетів, зразків тощо);
- зауваження щодо забезпечення організації роботи ЕК.

2. Результати захисту дипломних проектів (дипломних робіт)

Результати захисту надаються у вигляді таблиці (за формою, наведеною в додатку до звіту про роботу ЕК). Текстова частина цього розділу являє собою стислий коментар:

- даних таблиці;
- загальну думку членів ЕК щодо відповідності наведених показників вимогам сьогодення;
- врахування пропозицій і недоліків попередніх ЕК;

- загальну характеристику проектів, які рекомендовані до впровадження або мають наукову цінність;
- стислу характеристику випускників, рекомендованих до навчання в магістратурі тощо.

3. Якість підготовки випускників

У цьому розділі на підставі аналізу змісту дипломних проектів (дипломних робіт) та їх захисту відображаються:

- рівень підготовки фахівців;
- характеристика знань та умінь випускників, їх відповідність вимогам освітньої програми;
- актуальність тематики та науково-технічний рівень виконаних дипломних проектів (дипломних робіт);
- відповідність їх сучасному стану науки, техніки, виробництва (використання інформаційних технологій, сучасних методів аналізу та синтезу, математичного моделювання та оптимізації, вирішення екологічних питань, економічного обґрунтування прийнятих технічних рішень тощо);
- позитивні моменти у підготовці фахівців;
- недоліки та невирішені питання, які впливають на якість підготовки фахівців.

4. Висновки та рекомендації

Формуються загальні висновки щодо якості дипломного проектування із зазначенням позитивних здобутків та виявлених недоліків, надаються рекомендації та пропозиції, спрямовані на підвищення ефективності дипломного проектування, звертається увага керівництва кафедри, факультету та Академії на необхідність усунення недоліків, які суттєво впливають на якість підготовки майбутніх фахівців.

Затверджено на заключному засіданні екзаменаційної комісії,
протокол № ___ від «___» _____ 20___ р.

Голова ЕК

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Ознайомлений:

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Декан факультету

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Результати захисту дипломних проектів і робіт на здобуття ступеня бакалавра

за спеціальністю _____
(код і назва)

у _____ році
студентами _____ форми навчання
факультету _____

(повна назва факультету)

№ з/п	Показники	Числові значення	Примітка
1.	Загальна кількість випускників, осіб		
	з них допущено до захисту, осіб, %		
2.	Кількість та частка (%) випускників, які:		
	а) захистили атестаційні роботи з оцінками за національною шкалою:		
	– «відмінно»		
	– «добре»		
	– «задовільно»		
	– «незадовільно»		
	за шкалою ЄКТС:		
	– «А»		
	– «В»		
	– «С»		
	– «D»		
	– «Е»		
	– «Fх»		
	б) отримали диплом з відзнакою		
3.	Абсолютна успішність (%)		
4.	Якість успішності (%)		
5.	Кількість та частка (%) випускників, яких рекомендовано до магістратури		
6.	Кількість та частка (%) атестаційних робіт:		
	– які виконані за реальними завданнями і конструкторсько-технологічними розробками, затвердженими на підприємствах, НДІ тощо;		
	– рекомендованих ЕК до впровадження;		
	– захищених на підприємствах та в НДІ;		
	– комплексних:		
	а) міжуніверситетських		
	б) міжкафедральних		
	в) кафедральних		
7.	Кількість робіт, які захищені іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою).		

Голова ЕК _____

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Протокол заключного засідання екзаменаційної комісії

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

**ПРОТОКОЛ № _____ від «_____» _____ 20__ року
заклучного засідання екзаменаційної комісії № _____**

ПРИСУТНІ:

Голова _____
(науковий ступінь, вчене звання, посада, прізвище, ім'я, по батькові)

Члени: _____

СЛУХАЛИ:

Звіт голови ЕК про роботу екзаменаційної комісії із захисту дипломних проєктів (дипломних робіт) на здобуття ступеня бакалавра із загальними висновками щодо:

- організації роботи ЕК;
- результатів захисту дипломних проєктів (дипломних робіт);
- якості підготовки студентів;
- рекомендаціями та пропозиціями щодо підвищення якості дипломного проєктування.

УХВАЛИЛИ:

Затвердити звіт про роботу екзаменаційної комісії із захисту дипломних проєктів (дипломних робіт) на здобуття ступеня бакалавра.

Голова	_____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
Члени:	_____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
	_____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
	_____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)
Секретар	_____	_____
	(підпис)	(ініціали, прізвище)

Додаток 13

Завдання на дипломний проект (роботу)

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

Факультет _____
(повна назва)

Кафедра _____
(повна назва)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Спеціальність _____
(код і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис) (ініціали, прізвище)
«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ **на дипломний проект студенту**

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту _____

_____ ,

керівник проекту _____ ,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по Академії від «__» _____ 20__ р. № _____

2. Термін подання студентом проекту _____

3. Вихідні дані до проекту _____

4. Зміст пояснювальної записки _____

5. Перелік графічного матеріалу (із зазначенням обов'язкових креслень, плакатів, презентацій тощо) _____

6. Консультанти розділів проекту

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання дипломного проекту	Термін виконання етапів проекту	Примітка

Студент

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Керівник проекту

(підпис)

(ініціали, прізвище)

*Консультантом не може бути зазначено керівника дипломного проекту.

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

Факультет _____
(повна назва)

Кафедра _____
(повна назва)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Спеціальність _____
(код і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис) (ініціали, прізвище)
«___» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ
на дипломну роботу студенту

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

_____ ,

керівник роботи _____ ,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по Академії від «___» _____ 20__ р. № _____

2. Термін подання студентом роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст роботи _____

5. Перелік ілюстративного матеріалу (із зазначенням плакатів, презентацій тощо) _____

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання _____

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка

Студент

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Керівник роботи

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

*Консультантом не може бути зазначено керівника дипломної роботи.

Додаток 14

Завдання на магістерську дисертацію

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

Факультет _____
(повна назва)

Кафедра _____
(повна назва)

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Спеціальність _____
(код і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

(підпис) (ініціали, прізвище)
«__» _____ 20__ р.

ЗАВДАННЯ на магістерську дисертацію студенту

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема дисертації _____

_____ ,

науковий керівник дисертації _____ ,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом по Академії від «__» _____ 20__ р. № _____

2. Термін подання студентом дисертації _____

3. Об'єкт дослідження _____

4. Предмет дослідження _____

5. Перелік завдань, які потрібно розробити _____

6. Орієнтовний перелік ілюстративного матеріалу _____

7. Орієнтовний перелік публікацій _____

8. Консультанти розділів дисертації

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

9. Дата видачі завдання _____

Календарний план

№ з/п	Назва етапів виконання магістерської дисертації	Термін виконання етапів магістерської дисертації	Примітка

Студент _____

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Науковий керівник дисертації _____

(підпис)

(ініціали, прізвище)

*Консультантом не може бути зазначено керівника магістерської дисертації.

Додаток 15

Відгук керівника (наукового керівника) дипломного проекту (роботи)
(магістерської дисертації)

ВІДГУК керівника дипломного проекту на здобуття ступеня бакалавра

виконаного на тему: _____

студентом (-кою) _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник дипломного проекту

_____ (посада, науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

ВІДГУК
керівника дипломної роботи
на здобуття ступеня бакалавра

виконаної на тему: _____

студентом (-кою) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник дипломної роботи

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

ВІДГУК
наукового керівника магістерської дисертації
на здобуття ступеня магістра

виконаної на тему: _____

студентом (-кою) _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник
магістерської дисертації

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Пам'ятка керівнику

Відгук складається у довільній формі (використання бланків-шаблонів неприпустимо) із зазначенням: актуальності теми, в інтересах або на замовлення якої організації робота виконана (в рамках науково-дослідної роботи кафедри, підприємства, НДІ тощо); відповідності виконаної роботи виданому завданню; короткого критичного огляду змісту окремих частин роботи із зазначенням найбільш важливих і значущих питань, у яких виявилася самостійність студента, його рівень теоретичної та практичної підготовки, ерудиція, знання фахової літератури; підготовленість студента до прийняття сучасних рішень, умінь аналізувати необхідні літературні джерела, приймати правильні (інженерні, наукові) рішення, застосовувати сучасні системні та інформаційні технології, проводити фізичне або математичне моделювання, обробляти та аналізувати результати експерименту; найбільш важливих теоретичних і практичних результатів, їх апробації (участь у конференціях, семінарах, оформлення патентів, публікація в наукових журналах тощо); своєчасність виконання календарного плану, недоліки роботи та тих, що виявилися у роботі магістранта інші питання, які характеризують професійні якості студента. Висновки щодо відповідності якості підготовки студента вимогам стандарту вищої освіти і можливості присудження йому ступеня бакалавра (магістра) та присвоєння кваліфікації (назва).

Додаток 16

Направлення на рецензію

НАПРАВЛЕННЯ НА РЕЦЕНЗІЮ

Шановний _____

(вчене звання, прізвище та ініціали рецензента)

Прошу Вас до «___» _____ 20__ р. підготувати й надати рецензію на дипломний проект (дипломну роботу) на здобуття ступеня бакалавра студента (-ки)

_____ (прізвище, ініціали)

на тему _____

_____ (повна назва теми ДП (ДР))

Завідувач кафедри

_____ (назва кафедри)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

«___» _____ 20__ р.

НАПРАВЛЕННЯ НА РЕЦЕНЗІЮ

Шановний _____

(вчене звання, прізвище та ініціали рецензента)

Прошу Вас до «___» _____ 20__ р. підготувати й надати рецензію на дипломний проект (дипломну роботу) на здобуття ступеня бакалавра студента (-ки)

_____ (прізвище, ініціали)

на тему _____

_____ (повна назва теми ДП (ДР))

Завідувач кафедри

_____ (назва кафедри)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

«___» _____ 20__ р.

Додаток 17

Рецензія на дипломний проект (дипломну роботу,
магістерську дисертацію)

РЕЦЕНЗІЯ
на дипломний проект
на здобуття ступеня бакалавра

виконаний на тему: _____

студентом (-кою) _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Рецензент

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Печатка установи, організації рецензента (*тільки для зовнішнього рецензента*)

РЕЦЕНЗІЯ
на дипломну роботу
на здобуття ступеня бакалавра

виконану на тему: _____

студентом (-кою) _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Рецензент

_____ (посада, науковий ступінь, вчене звання)

_____ (підпис)

_____ (ініціали, прізвище)

Печатка установи, організації рецензента *(тільки для зовнішнього рецензента)*

РЕЦЕНЗІЯ
на магістерську дисертацію
на здобуття ступеня магістра

виконану на тему: _____

студентом (-кою) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Рецензент

_____ (посада, науковий ступінь, вчене звання) _____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

Печатка установи, організації рецензента (*тільки для зовнішнього рецензента*)

Пам'ятка рецензенту

Рецензія складається у довільній формі (використання бланків-шаблонів неприпустимо) із зазначенням: відповідності дипломного проекту (дипломної роботи, магістерської дисертації) затвердженій темі та завданню; актуальності теми; реальності роботи (виконання на замовлення підприємств, організацій, за науковою тематикою кафедри, НДІ тощо); загальний огляд змісту роботи, при цьому рецензент оцінює кожний розділ роботи, глибину техніко-економічного обґрунтування прийняття рішень (для проекту); ступеня використання сучасних досягнень науки, техніки, виробництва, інформаційних та інженерних технологій; оригінальності прийнятих рішень та отриманих результатів; правильності проведених розрахунків і конструкторсько-технологічних рішень; наявності і повноти експериментального (математичного моделювання) підтвердження прийнятих рішень; якості виконання пояснювальної записки, відповідності креслеників вимогам стандартів; можливості впровадження результатів; недоліків; загальна оцінка («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), яку на думку рецензента заслуговує робота та її відповідність вимогам, можливості присудження студенту ступеня вищої освіти «бакалавр» («магістр») та присвоєння кваліфікації (формулювання згідно з навчальним планом спеціальності).

Додаток 18

Титульний аркуш дипломного проекту

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

_____ (повна назва факультету)

_____ (повна назва кафедри)

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри

_____ (підпис) (ініціали, прізвище)

“ ____ ” _____ 20__ р.

Дипломний проект на здобуття ступеня бакалавра

зі спеціальності _____ (код і назва)

на тему: _____

Виконав (-ла): студент (-ка) _____ курсу, групи _____
(шифр групи)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (підпис)

Керівник _____ (посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали) _____ (підпис)

Консультант _____ (назва розділу) (посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище, ініціали) _____ (підпис)

Рецензент _____ (посада, науковий ступінь, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали) _____ (підпис)

Засвідчую, що у цьому дипломному
проекті немає запозичень з праць ін-
ших авторів без відповідних посилань.

Студент _____ (підпис)

Краматорськ – 20__ року

ВІДОМІСТЬ ДИПЛОМНОГО ПРОЕКТУ

№ з/п	Формат	Позначення	Найменування	Кількість листів	Примітка
1	A4		Завдання на дипломний проект	2	
2	A4	ДП ХХХХ. 00.000 ПЗ	Пояснювальна записка	115	
3	A1	ДП ХХХХ. 01.000 ТК		1	
4	A1	ДП ХХХХ. 02.000 ТК		1	
5	A1	ДП ХХХХ. 03.000 ТК		1	
6	A1	ДП ХХХХ. 04.000 ТК		1	
7	A1	ДП ХХХХ. 05.000 ТК		1	
8	A1	ДП ХХХХ. 06.000 ТК		1	
9	A1	ДП ХХХХ. 07.000 ТК		1	

				ДП ХХХХ 00.000.00		
	ПІБ	Підп.	Дата			
Розробн.				Відомість дипломного проекту	Лист	Листів
Керівн.						1
Консульт.					ДонНАБА	
Н/контр.					Каф. _____	
Зав.каф					Гр. _____	

**Пояснювальна записка
до дипломного проекту**

на тему: _____

Краматорськ – 20__ року

Додаток 19

Титульний аркуш дипломної роботи

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

_____ (повна назва факультету)

_____ (повна назва кафедри)

«До захисту допущено»
Завідувач кафедри

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)
“ ____ ” _____ 20__ р.

Дипломна робота на здобуття ступеня бакалавра

зі спеціальності _____ (код і назва)

на тему: _____

Виконав (-ла): студент (-ка) _____ курсу, групи _____ (шифр групи)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові) _____ (підпис)

Керівник _____ (посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали) _____ (підпис)

Консультант _____ (назва розділу) (посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище, ініціали) _____ (підпис)

Рецензент _____ (посада, науковий ступінь, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали) _____ (підпис)

Засвідчую, що у цій дипломній роботі
немає запозичень з праць інших авторів
без відповідних посилань.
Студент _____ (підпис)

Краматорськ – 20__ року

Додаток 20

Титульний аркуш магістерської дисертації

ДВНЗ «Донбаська національна академія будівництва і архітектури»

_____ (повна назва факультету)

_____ (повна назва кафедри)

«На правах рукопису»

УДК _____

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

“ _____ ” _____ 20__ р.

Магістерська дисертація на здобуття ступеня магістра

зі спеціальності _____ (код і назва)

на тему: _____

Виконав (-ла): студент (-ка) _____ курсу, групи _____ (шифр групи)

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (підпис)

Науковий керівник _____

_____ (посада, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Консультант _____

_____ (назва розділу) (науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ініціали)

_____ (підпис)

Рецензент _____

_____ (посада, науковий ступінь, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

Засвідчую, що у цій магістерській дисертації немає запозичень з праць інших авторів без відповідних посилань.

Студент _____ (підпис)

Краматорськ – 20__ року